IDEI PENTRU PRACTICĂ

COMUNICARE ÎN SERVICIILE PUBLICE

Ghid practic de comunicare cu beneficiarii IGM

Pentru personalul Inspectoratului General pentru Migrație al Republicii Moldova

AUTORI

Nicolae Crețu și Lia Sclifos

n.cretu.biz

Chișinău, 2025

Despre ghid

Cum îi explici unei persoane de ce îi lipsește un act? Cum răspunzi când a așteptat mult și își exprimă nemulțumirea? Ghidul pornește de la conversațiile pe care personalul IGM le poartă zilnic cu beneficiarii.

Autori și context

Nicolae Crețu, consultant în management și formator, și Lia Sclifos, doctor în științe ale educației, au elaborat acest ghid pentru programul „Comunicare orientată către beneficiar”. Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) a organizat programul împreună cu Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General pentru Migrație (IGM), în cadrul unui proiect sprijinit financiar de Uniunea Europeană. Prezentarea programului pe site-ul IGM

Pentru lucru individual și în echipă

Operatorii pot alege o situație din propria activitate, pot exersa conversația cu un coleg și pot folosi fișa de la final pentru a identifica ce vor face diferit data viitoare. Formatorii pot selecta jocuri de rol și studii de caz pentru ateliere.

Notă editorială

Manuscrisul în limba română a fost finalizat în februarie 2025. Ediția din colecția „Idei pentru practică” a fost pregătită în noiembrie 2026. Exemplele și recomandările metodologice reflectă perspectiva autorilor. Secțiunea „Context instituțional” include o notă de actualizare privind protecția datelor cu caracter personal.

Citare sugerată

Crețu, Nicolae și Lia Sclifos (2025). Ghid practic de comunicare cu beneficiarii IGM. Colecția „Idei pentru practică”, ediția din 2026.

Alte publicații pe n.cretu.biz

Cuprins

I. Introducere....4
Scopul ghidului....4
Cui se adresează ghidul....5
Context instituțional....6
Cum se utilizează ghidul....7
II. Principiile fundamentale ale comunicării orientate spre beneficiar....9
Ascultarea activă....9
Empatia în interacțiunile profesionale....14
Claritatea și transparența în comunicare....18
Obiectivitate și imparțialitate....21
III. Diversitatea beneficiarilor....24
Tipologia beneficiarilor....24
Adaptarea stilului de comunicare....29
IV. Tehnici și strategii de comunicare....33
Comunicarea nonverbală și paraverbală....33
Expresii recomandate și expresii de evitat....36
Algoritmul interacțiunii eficiente....39
Gestionarea obiecțiilor și plângerilor....43
V. Managementul stresului și al emoțiilor operatorului....45
Tehnici de relaxare și respirație pentru gestionarea stresului....45
Exerciții de reflecție personală....47
VI. Autoevaluare și feedback între colegi....50
Metode de evaluare și observație reciprocă (peer review)....50
Beneficiile discuțiilor de echipă și ale mentoratului....51
VII. Listă de verificare pentru evaluarea rapidă....52
Exercițiu practic – Aplicarea listei de verificare....54
Fișă de autoevaluare a unei interacțiuni....55

I. Introducere

Scopul ghidului

Acest ghid a fost conceput pentru a îmbunătăți abilitățile de comunicare ale operatorilor Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) printr-o abordare orientată spre beneficiar. Comunicarea eficientă este esențială pentru crearea unui mediu profesional echitabil, transparent și empatic, contribuind la îmbunătățirea relației dintre instituție și beneficiari.

Importanța dezvoltării abilităților de comunicare orientate spre beneficiar

Operatorii IGM interacționează zilnic cu persoane aflate în situații dificile, fie că sunt migranți, refugiați, solicitanți de azil sau cetățeni străini care au nevoie de clarificări cu privire la legislația migrației. O comunicare clară, empatică și eficientă poate:

- **Reduce tensiunile și conflictele** printr-o abordare calmă și profesionistă.
- **Crește gradul de încredere în instituție**, oferind informații corecte și transparente.
- **Asigura conformitatea cu reglementările legale**, printr-o comunicare clară și bine structurată.
- **Îmbunătăți experiența profesională a beneficiarilor**, reducând frustrarea și confuzia în procesele administrative.

Obiective specifice

1. **Creșterea gradului de deschidere și încredere a beneficiarilor privind serviciile prestate**

- Oferirea de explicații clare și ușor de înțeles despre proceduri și cerințe.
- Aplicarea tehnicilor de ascultare activă pentru a crea un mediu de încredere și a înțelege mai bine nevoile beneficiarilor.
- Gestionarea obiecțiilor și preocupărilor beneficiarilor într-un mod calm și profesionist.

2. **Reducerea conflictelor și gestionarea situațiilor tensionate**

- Utilizarea tehnicilor de detensionare a conflictelor pentru a preveni situațiile tensionate.
- Aplicarea tehnicii amortizării pentru a răspunde emoțiilor puternice ale beneficiarilor fără a alimenta tensiunile.
- Diferențierea clară între fapte și presupuneri pentru a lua decizii obiective și imparțiale.

3. **Îmbunătățirea imaginii instituției**

- Adoptarea unui comportament profesionist și empatic în toate interacțiunile cu publicul.
- Creșterea transparenței și clarității în comunicare pentru a evita frustrarea și lipsa de încredere.

4. **Creșterea competențelor operatorilor prin autoevaluare și feedback continuu**

- Utilizarea exercițiilor de simulare și studiilor de caz pentru îmbunătățirea tehnicilor de comunicare.

- Autoevaluarea și feedbackul din partea colegilor pentru îmbunătățirea constantă a performanței.
- Exersarea tehnicilor nonverbale și paraverbale pentru o comunicare mai eficientă.

Acest ghid va oferi operatorilor un set de **tehnici practice**, **exerciții aplicative** și **exemple concrete** pentru a-i ajuta să își îmbunătățească comunicarea și să contribuie la crearea unui climat de încredere și respect în relația cu beneficiarii IGM.

Cui se adresează ghidul

Acest ghid este destinat tuturor operatorilor Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) care interacționează cu beneficiarii, indiferent de nivelul lor de experiență. Comunicarea eficientă este o competență esențială în domeniul migrației, iar ghidul oferă atât informații fundamentale, cât și strategii avansate pentru gestionarea interacțiunilor cu publicul.

1. Operatorilor debutanți - Pentru operatorii noi, ghidul poate fi utilizat ca material de **autoinstruire**, ajutându-i să se familiarizeze rapid cu bunele practici și cerințele specifice comunicării în acest domeniu. Pentru cei care sunt la început de drum în cadrul IGM, ghidul oferă o bază solidă de principii și tehnici fundamentale pentru:

- Înțelegerea rolului comunicării în relația cu beneficiarii.
- Aplicarea corectă a algoritmului de comunicare cu beneficiarii, de la deschiderea interacțiunii până la închiderea acesteia.
- Evitarea greșelilor frecvente, cum ar fi utilizarea unui limbaj prea tehnic sau neadaptarea stilului de comunicare la tipologia beneficiarului.
- Gestionarea emoțiilor în situațiile dificile și menținerea unui comportament profesionist.

2. Operatorilor cu experiență (perfecționare)

Chiar și operatorii cu experiență se pot confrunta cu provocări în comunicare, mai ales în situații tensionate sau atunci când interacționează cu beneficiari cu așteptări ridicate. Ghidul poate fi utilizat ca material pentru **perfecționarea profesională a angajaților**, ajutând operatorii experimentați să-și îmbunătățească performanțele și să își adapteze mai bine stilul de comunicare la cerințele beneficiarilor. Acest ghid le poate fi util pentru:

- Rafinarea abilităților de ascultare activă și empatie.
- Îmbunătățirea tehnicilor de gestionare a obiecțiilor și conflictelor.
- Perfecționarea abilităților nonverbale și paraverbale pentru a menține controlul în interacțiuni dificile.
- Aplicarea strategiilor personalizate, în funcție de tipul de beneficiar cu care interacționează.
- Reflectarea asupra propriei comunicări și ajustarea strategiilor prin autoevaluare și feedback din partea colegilor.

3. Utilizare în instruiri de grup sau în autoinstruire

Acest ghid a fost conceput pentru a fi folosit atât **individual**, cât și în **sesiuni de instruire în grupuri mici**.

- Autoinstruire: Operatorii pot parcurge ghidul în ritm propriu, aplicând tehnicile și strategiile prezentate prin exerciții practice și studii de caz. Fiecare capitol conține exemple concrete și sfaturi aplicabile imediat în activitatea zilnică.
- Instruiri de grup: Ghidul poate fi utilizat în sesiuni de formare continuă, dezvoltare profesională la locul de muncă, fiind structurat astfel încât să faciliteze:
  – Exerciții interactive, jocuri de rol și studii de caz bazate pe scenarii reale.
  – Discuții și reflecții asupra experiențelor din teren, pentru îmbunătățirea continuă a practicilor de comunicare.
  – Evaluarea abilităților prin simulări și aplicarea tehnicilor în contexte variate.

Context instituțional

Prezentare succintă a rolului și atribuțiilor Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) în R. Moldova

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) este o subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniile migrației, azilului, apatridiei și integrării străinilor. IGM asigură aplicarea legislației relevante acestor domenii și are următoarele atribuții principale:

- Gestionarea migrației: Monitorizează și reglementează fluxurile migraționale, asigurând evidența străinilor care intră și se află pe teritoriul Republicii Moldova.
- Combaterea șederii ilegale: Identifică și ia măsuri împotriva străinilor care se află ilegal pe teritoriul țării.
- Acordarea protecției internaționale: Evaluează și decide asupra cererilor de azil și altor forme de protecție pentru persoanele care solicită acest lucru.
- Integrarea străinilor: Coordonează și implementează măsuri de integrare socială și culturală a străinilor în societatea moldovenească.

IGM are direcții regionale în Bălți, Cahul și Comrat, asigurând astfel o prezență teritorială extinsă pentru gestionarea eficientă a activităților sale.

Implicații asupra modului în care trebuie să se desfășoare comunicarea cu beneficiarii

Cunoașterea și respectarea cadrului legal au un impact direct asupra modului în care operatorii IGM comunică cu beneficiarii. Pentru a asigura o comunicare conformă și eficientă, operatorii trebuie să:

- **Respecte confidențialitatea datelor:** În conformitate cu Legea nr. 133/2011, operatorii trebuie să protejeze datele personale ale beneficiarilor, asigurându-se că informațiile sunt prelucrate doar în scopurile prevăzute de lege și nu sunt divulgate neautorizat.

  Actualizare din noiembrie 2026. Trimiterea de mai sus privește cadrul în vigoare la elaborarea ghidului. La 23 august 2026, Legea nr. 133/2011 a fost abrogată și a intrat în vigoare Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Legislația publicată de CNPDCP

- **Furnizeze informații clare și precise:** Beneficiarii au dreptul să fie informați corect cu privire la procedurile care îi privesc. Operatorii trebuie să explice clar și concis pașii necesari, drepturile și obligațiile beneficiarilor, evitând jargonul tehnic și asigurându-se că mesajul este înțeles.

- **Manifeste empatie și profesionalism:** Mulți beneficiari se află în situații vulnerabile. O atitudine empatică și respectuoasă poate reduce anxietatea și poate facilita cooperarea.
- **Asigure nediscriminarea:** Conform legislației naționale și internaționale, toți beneficiarii trebuie tratați în mod egal, fără discriminare pe bază de naționalitate, etnie, religie sau alte criterii.
- **Informeze despre drepturi și obligații:** Operatorii trebuie să se asigure că beneficiarii sunt conștienți de drepturile și obligațiile lor, precum și de consecințele nerespectării acestora.

Cum se utilizează ghidul

Acest ghid a fost conceput pentru a fi utilizat atât în procesul de **autoinstruire**, cât și în **sesiuni de formare** organizate de IGM. Structura sa modulară permite o învățare progresivă, oferind atât explicații teoretice, cât și exerciții practice pentru consolidarea cunoștințelor.

Recomandări pentru parcurgerea capitolelor în mod individual sau împreună cu un coleg/colegă (autoinstruire)

Pentru operatorii care doresc să studieze ghidul pe cont propriu, se recomandă următoarea abordare:

1. Parcurgerea etapizată a conținutului

- Studiați individual fiecare secțiune în ordine logică, deoarece conceptele sunt corelate între ele.
- Acordați timp pentru **reflecție** asupra informațiilor prezentate și a modului în care acestea pot fi aplicate în activitatea dvs. zilnică.
- Reflectați împreună cu colegul/colega asupra informațiilor studiate individual și cum pot fi ele aplicate în activitatea de zi cu zi.

2. Aplicarea tehnicilor în practică

- Utilizați exercițiile practice și studiile de caz incluse în ghid pentru a testa și consolida noile cunoștințe.
- Exersați tehnici precum ascultarea activă, clarificarea, reformularea și tehnicile de gestionare a conflictelor în conversațiile zilnice.
- Observați cum aplicarea acestor strategii influențează interacțiunea cu beneficiarii și ajustați abordarea în funcție de feedback.
- Dacă studiați împreună cu un coleg/colegă, atunci reflectați împreună asupra experienței de aplicare și rezultatelor observate.

3. Autoevaluarea și îmbunătățirea continuă

- La finalul fiecărui capitol, reflectați individual sau împreună cu un coleg/colegă asupra aspectelor-cheie și notați punctele pe care le considerați dificile sau necesar de îmbunătățit.
- Folosiți checklist-ul de autoevaluare din capitolul final pentru a verifica progresul și pentru a identifica domeniile care necesită perfecționare.
- Dacă aveți neclarități sau dificultăți în aplicarea anumitor tehnici, solicitați feedback de la colegi sau manageri.

Recomandări pentru traineri și manageri (în cadrul sesiunilor de formare)

Pentru sesiunile de instruire organizate de IGM, ghidul poate fi utilizat ca **suport educațional** în cadrul atelierelor de lucru sau al instruirilor formale. Iată câteva recomandări pentru traineri și manageri:

1. Structurarea sesiunilor de formare

- Împărțiți formarea în **module** care să acopere fiecare capitol al ghidului.
- Alternați **explicațiile teoretice** cu **exemple practice**, astfel încât angajații să înțeleagă nu doar conceptele, ci și aplicabilitatea acestora în situații reale.
- Asigurați-vă că fiecare participant are acces la materiale relevante, inclusiv fișe de exerciții și studii de caz.

2. Utilizarea studiilor de caz și a simulărilor

- Încurajați discuțiile de grup pe marginea studiilor de caz incluse în ghid.
- Organizați simulări și jocuri de rol, în care participanții să exerseze tehnicile de comunicare și gestionare a interacțiunilor dificile.
- Oferiți feedback constructiv, evidențiind punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire.

3. Evaluarea progresului și ajustarea instruirii

- La finalul fiecărei sesiuni, solicitați feedback din partea participanților pentru a identifica eventuale dificultăți sau neclarități.
- Aplicați metode de evaluare precum chestionare, autoevaluare și observații directe asupra modului în care angajații aplică tehnicile în practică.
- Încurajați participanții să împărtășească experiențele și să ofere sugestii pentru îmbunătățirea comunicării în cadrul instituției.

II. Principiile fundamentale ale comunicării orientate spre beneficiar

Ascultarea activă

Activitate inițială – Evaluarea competențelor de ascultare activă

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să își evalueze nivelul actual de ascultare activă și să conștientizeze aspectele pe care trebuie să le îmbunătățească.

Notă importantă înainte de aplicarea chestionarului

> **Aplicare în formare.** Pentru exercițiile de înregistrare și analiză puteți folosi un joc de rol cu un coleg și date fictive. Pentru interacțiuni reale se aplică procedurile instituției privind prelucrarea datelor personale.

Pentru a reduce **subiectivismul**, care este frecvent în astfel de exerciții de autoevaluare, operatorii sunt încurajați să:

1. **Înregistreze o conversație reală** cu un beneficiar (cu respectarea confidențialității) și să o analizeze ulterior în baza chestionarului.
2. **Solicite unui coleg să completeze chestionarul** pentru ei, pe baza observării unei interacțiuni cu un beneficiar.

Această metodă oferă o **perspectivă mai obiectivă** asupra nivelului real de ascultare activă și ajută la identificarea comportamentelor care pot fi îmbunătățite.

Instrucțiuni:

1. **Observare practică:** Înregistrați o conversație cu un beneficiar (sau cereți unui coleg să vă observe în timp ce interacționați cu un beneficiar).
2. **Autoevaluare bazată pe dovezi:** Completați chestionarul analizând modul în care v-ați comportat în conversația reală.
3. **Feedback extern (opțional):** Discutați rezultatele cu un coleg sau un mentor pentru a primi sugestii de îmbunătățire.

Chestionar de autoevaluare a ascultării active

Instrucțiuni: Evaluați pe o scară de la 1 la 5 fiecare afirmație specifică activității profesionale (1 = niciodată, 5 = întotdeauna).

Afirmație	Scor (1-5)
Mențin contact vizual cu interlocutorul în timpul unei conversații.	
Elimin distragerile (telefon, computer, zgomot) când vorbesc cu cineva.	
Ascult fără să întrerup persoana care vorbește.	
Folosesc expresii de confirmare a ascultării („Înțeleg”, „Continuați”, „Spuneți-mi mai multe”).	
Reformulez sau parafrazez pentru a verifica dacă am înțeles corect.	
Pun întrebări de clarificare pentru a obține detalii suplimentare.	
Răspund cu empatie, demonstrând înțelegere față de emoțiile interlocutorului.	
Nu îmi formez o opinie sau un răspuns înainte ca persoana să-și termine ideea.	
Evit să ofer soluții imediate înainte de a înțelege complet situația.	
Rezum punctele cheie discutate la finalul conversației.	

Total scor: ____ / 50

Interpretarea rezultatelor:

- **40 - 50 puncte:** Nivel ridicat de ascultare activă – continuați să exersați!
- **30 - 39 puncte:** Sunteți eficient, dar există loc de îmbunătățiri.
- **20 - 29 puncte:** Necesită dezvoltare – identificați punctele slabe și lucrați la ele.
- **Sub 20 puncte:** Atenție – este esențial să exersați ascultarea activă și să aplicați tehnicile recomandate.

Întrebări de reflecție:

1. Care sunt punctele mele forte în ascultarea activă?
2. Ce aspecte trebuie să îmbunătățesc?
3. Cum îmi afectează stilul actual de ascultare relația cu beneficiarii?
4. Ce pași concreți voi face pentru a deveni un ascultător mai activ?

Opțiune pentru sesiuni de grup:

Dacă activitatea este realizată într-un cadru organizat, trainerul poate solicita participanților să împărtășească concluziile lor și să discute provocările comune în aplicarea ascultării active.

Tehnici de ascultare activă

Ascultarea activă este o abilitate esențială în comunicarea cu beneficiarii Inspectoratului General pentru Migrație (IGM). Aceasta presupune nu doar a auzi ceea ce spune interlocutorul, ci și a înțelege, a interpreta corect mesajul și a răspunde într-un mod care să demonstreze atenție și empatie.

Importanța ascultării active

În contextul interacțiunilor cu beneficiarii, ascultarea activă joacă un rol fundamental în:

- **Îmbunătățirea calității serviciilor oferite** – Beneficiarii se simt ascultați, înțeleși și sprijiniți, ceea ce reduce riscul de frustrare sau nemulțumire.
- **Clarificarea cerințelor și a nevoilor** – Evitarea confuziilor și interpretărilor greșite ajută la procesarea corectă a solicitărilor.
- **Creșterea încrederii în instituție** – O comunicare clară și atentă reduce percepția negativă asupra proceselor birocratice.
- **Prevenirea conflictelor** – Atunci când beneficiarii simt că sunt ascultați și înțeleși, probabilitatea de apariție a situațiilor tensionate și a nemulțumirilor scade semnificativ.

Tehnici ale ascultării active

Pentru a aplica eficient ascultarea activă, angajații IGM pot utiliza următoarele tehnici esențiale:

1. Parafrazare

Parafrazarea presupune reformularea cu propriile cuvinte a ceea ce a spus interlocutorul, pentru a confirma că mesajul a fost înțeles corect.

Exemple de parafrazare:

- *„Din ceea ce îmi spuneți, înțeleg că aveți nevoie de o clarificare privind documentele necesare pentru prelungirea ședерii. Este corect?”*
- *„Dacă am înțeles bine/corect, problema dvs. este că nu ați fost informat sau nu țineți minte despre necesitatea acestui document în momentul aplicării. Așa este?”*

Beneficii:

- *Demonstrează beneficiarului că a fost ascultat cu atenție.*
- *Previne interpretările greșite ale informațiilor primite.*
- *Încurajează clarificările din partea beneficiarului, dacă este necesar.*

2. Reformularea

Reformularea este similară cu parafrazarea, dar pune accent pe evidențierea aspectelor esențiale ale mesajului transmis de beneficiar.

Exemple de reformulare:

- *„Afirmați că nu ați fost informat despre schimbarea procedurii. Ați dori să vă explic în detalii pașii următori?”*
- *„Observ că sunteți îngrijorat privind durata procesului. Vă pot oferi informații despre opțiunile disponibile pentru a accelera soluționarea cererii.”*

Beneficii:

- *Ajută la sintetizarea mesajului, oferind claritate.*
- *Îndrumă conversația spre soluții și acțiuni concrete.*
- *Reduce din neliniștea beneficiarului, oferindu-i siguranța că mesajul său a fost corect înțeles.*

3. Clarificarea

Clarificarea implică adresarea de întrebări pentru a obține informații suplimentare sau pentru a corecta eventuale neînțelegeri.

Exemple de clarificare:

- *„Când spuneți că documentele nu sunt conforme, vă referiți la faptul că lipsesc anumite acte sau că nu sunt traduse și legalizate?”*
- *„Puteți explica mai detaliat ce anume nu a fost clar în informațiile primite?”*

Beneficii:

- *Elimină ambiguitățile și evită luarea unor decizii bazate pe presupuneri.*
- *Asigură colectarea tuturor informațiilor necesare pentru a oferi răspunsuri precise.*
- *Demonstrează interes real față de situația beneficiarului.*

4. Rezumarea

Rezumarea este tehnica prin care angajatul recapitulează punctele esențiale discutate pentru a confirma înțelegerea și a ghida conversația spre concluzii.

Exemple de rezumare:

- *„Deci, până acum am stabilit că trebuie să aduceți documentul X și să completați formularul Y. Corect?”*
- *„Pe scurt, problema dvs. este că nu ați primit un răspuns la solicitare. Vă pot comunica pașii pe care îi puteți urma mai departe.”*

Beneficii:

- Ajută la organizarea informațiilor și la evitarea confuziilor.
- Oferă beneficiarului o imagine clară asupra concluziilor și pașilor următori.
- Reduce riscul ca beneficiarul să plece cu informații greșite sau incomplete.

Sfaturi pentru aplicarea eficientă a ascultării active

- **Evitați întreruperile** – Lăsați beneficiarul să-și exprime complet ideile înainte de a răspunde.
- **Mențineți contactul vizual și un limbaj corporal deschis** – Aceste elemente nonverbale transmit interes și respect.
- **Folosiți un ton calm și prietenos** – Beneficiarii pot fi tensionați sau emoționați, iar tonul vocii poate influența nivelul de încredere și cooperare.
- **Evitați să presupuneți ce vrea să spună beneficiarul** – Întrebați, clarificați, dacă este necesar, pentru a evita interpretările eronate.
- **Reflectați emoțiile beneficiarului fără a le amplifica** – De exemplu, dacă o persoană este frustrată, un răspuns empatic poate fi: *„Această situație poate fi frustrantă. Vă explic pașii necesari pentru a rezolva problema.”*

Activitate practică – Exersarea abilităților de ascultare activă

Scop: Dezvoltarea și consolidarea tehnicilor de ascultare activă (parafrazare, clarificare, reformulare, rezumare) printr-un exercițiu interactiv.

Instrucțiuni generale:

1. **Participanții lucrează în perechi sau în grupuri mici.**

2. **Unul dintre participanți joacă rolul beneficiarului**, iar celălalt este operatorul IGM care trebuie să aplice tehnicile de ascultare activă.
3. **Beneficiarul expune o situație problematică reală sau inventată**, iar operatorul trebuie să demonstreze o ascultare activă eficientă.
4. **Observatorii (dacă există) analizează performanța operatorului și oferă feedback.**

Etape ale activității:

1. Alegerea scenariului (5 minute)

Fiecare pereche/grup alege sau primește un scenariu de interacțiune dintre un operator IGM și un beneficiar. Exemple de scenarii:

- Un beneficiar este nemulțumit de durata procesării documentelor.
- Un beneficiar are dificultăți în a înțelege cerințele privind aplicarea pentru permis de ședere.
- Un beneficiar este frustrat din cauza unui refuz și cere explicații suplimentare.

Trainerul/Managerul poate oferi scenarii pregătite în avans sau permite participanților să improvizeze în baza experienței acumulate.

2. Simularea interacțiunii (10-15 minute)

Beneficiarul își expune problema folosind un ton și o atitudine potrivită scenariului.

Operatorul aplică tehnicile de ascultare activă:

- Menține contact vizual și un limbaj corporal deschis.
- Folosește expresii de încurajare (*„Înțeleg”, „Continuați”*).
- Parafrazează (*„Din ce îmi spuneți, înțeleg că…”*).
- Pune întrebări de clarificare (*„Puteți detalia mai exact ce nu a fost clar?”*).
- Reformulează mesajul beneficiarului pentru a confirma înțelegerea.
- Rezumă punctele discutate și prezintă concluzii clare.

3. Feedback și reflecție (10 minute)

După simulare, participanții discută despre interacțiune:

- Ce tehnici au fost aplicate?
- Cum a decurs procesul de comunicare?
- Ce reacții, comportamente ați observat la operator?
- Ce reacții, comportamente ați observat la beneficiar?
- Care au fost punctele forte ale procesului de comunicare?
- Ce poate fi îmbunătățit și cum?

Operatorul notează aspectele pe care trebuie să le îmbunătățească în viitoarele interacțiuni.

Observatorii (dacă există) oferă feedback obiectiv, iar trainerul poate adăuga observații despre utilizarea corectă a tehnicilor.

Adaptare pentru instruire individuală:

Dacă activitatea se desfășoară în autoevaluare, operatorul poate:

1. **Înregistra o conversație reală cu un beneficiar.**

2. **Revizui interacțiunea**, identificând momente în care ar fi putut aplica mai bine ascultarea activă.
3. Dacă simte, poate discuta cu un coleg/colegă sau mentor.

Empatia în interacțiunile profesionale

Activitate inițială – Evocarea cunoștințelor anterioare despre empatie

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să își reactiveze cunoștințele anterioare despre empatie, să reflecteze asupra propriei experiențe și să identifice aspectele esențiale ale empatiei în interacțiunile profesionale.

Instrucțiuni:

1. Gândire individuală (5 minute):

Participanții răspund individual la câteva întrebări despre experiențele lor anterioare cu empatia în relațiile profesionale.

1. Cum explici empatia cu propriile tale cuvinte?
2. Amintește-ți un moment în care cineva a demonstrat empatie față de tine? Cum te-ai simțit?
3. Ai fost vreodată într-o situație în care ai simțit că cineva nu a fost empatic cu tine? Cum a afectat acest lucru interacțiunea?
4. În activitatea ta profesională la IGM, ai întâlnit beneficiari care aveau nevoie de mai multă empatie? Ce ai făcut în acea situație?
5. Crezi că există o diferență între empatie și simpatie? Dacă da, cum ai explica această diferență?

2. Discuție în perechi (10 minute):

Participanții împărtășesc răspunsurile cu un coleg/colegă și discută similaritățile și diferențele dintre experiențele lor.

3. Discuție de grup (10 minute):

Trainerul adună câteva idei din grup și le notează pe tablă/flipchart, evidențiind conceptele-cheie despre empatie.

Se clarifică eventualele confuzii dintre empatie cognitivă și empatie emoțională și se face legătura cu rolul empatiei în interacțiunile profesionale.

Opțiune alternativă pentru activitate interactivă (Post-it Wall)

Dacă activitatea se desfășoară într-o sală de curs, se poate folosi un perete sau un flipchart unde participanții scriu răspunsurile pe post-it-uri și le lipesc sub categorii precum:

- *Definiții ale empatiei*
- *Experiențe pozitive*
- *Experiențe negative*
- *Cum aplicăm empatia la IGM?*

Trainerul analizează răspunsurile și le folosește pentru a introduce conceptele-cheie care vor fi aprofundate în cadrul sesiunii despre empatie. Această activitate inițială ajută participanții să-și conecteze experiențele anterioare cu tematica dată și să creeze

un cadru de învățare bazat pe reflecție și schimb de perspective. Astfel, ei devin mai receptivi la informațiile noi și mai conștienți de importanța empatiei în interacțiunile cu beneficiarii.

Empatia în interacțiunile profesionale

Empatia este una dintre cele mai importante abilități în interacțiunile cu beneficiarii, contribuind la crearea unui climat de încredere, reducerea tensiunilor și îmbunătățirea calității comunicării. În activitatea angajaților Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), aplicarea empatiei permite gestionarea eficientă a interacțiunilor cu persoane aflate adesea în situații dificile sau stresante.

Diferențiere între empatie cognitivă și empatie emoțională

Empatia poate fi privită din două perspective complementare: **empatia cognitivă** și **empatia emoțională**. Angajații IGM trebuie să înțeleagă diferențele dintre acestea și să știe când și cum să le aplice în mod echilibrat.

Tip de empatie	Definiție	Exemplu în interacțiunile cu beneficiarii
Empatia cognitivă	Capacitatea de a înțelege gândurile, punctul de vedere și sentimentele unei persoane, fără a le trăi personal. Se bazează pe **rațiune** și **analiză obiectivă**.	*„Văd că această situație este complicată pentru dvs. și că doriți un răspuns clar. Vă explic pașii pe care îi puteți urma.”*
Empatia emoțională	Capacitatea de a simți emoțiile celuilalt și de a reacționa instinctiv la acestea. Se bazează pe **conexiunea afectivă** și poate duce la implicare emoțională puternică.	*„Observ că sunteți foarte stresat din cauza întârzierii răspunsului. Haideți să vedem împreună ce putem face pentru a grăbi procesul.”*

Aplicare echilibrată:

- **Empatia cognitivă** este esențială pentru a menține profesionalismul și obiectivitatea în luarea deciziilor.
- **Empatia emoțională** ajută la crearea unei conexiuni umane, dar trebuie controlată pentru a evita implicarea și epuizarea emoțională a operatorului.
- **Combinația corectă** între cele două tipuri de empatie permite o gestionare eficientă a interacțiunilor cu beneficiarii.

Rolul empatiei în crearea unui climat de încredere

Empatia este un element cheie în construirea unui mediu de comunicare deschis și pozitiv. Atunci când beneficiarii se simt ascultați și înțeleși, sunt mai predispuși să colaboreze și să accepte soluțiile oferite.

Beneficiile aplicării empatiei în interacțiunile profesionale:

- **Reducerea tensiunilor și a conflictelor** – Un ton calm și o atitudine empatică pot dezamorsa rapid o situație tensionată.
- **Creșterea satisfacției beneficiarilor** – Persoanele care simt că sunt tratate cu respect și înțelegere percep serviciul public ca fiind mai eficient.
- **Facilitarea procesului de luare a deciziilor** – Beneficiarii sunt mai receptivi la pașii, acțiunile ulterioare atunci când simt că operatorul le înțelege punctul de vedere.

- **Îmbunătățirea imaginii instituției** – Un tratament empatic al beneficiarilor consolidează încrederea publicului în IGM.

Tehnici pentru aplicarea empatiei în interacțiunile cu beneficiarii

1. Ascultare activă cu validarea emoțiilor

Exemplu: *„Văd că este frustrant să așteptați un răspuns atât de mult timp. Vă pot explica exact unde se află cererea dvs. în proces?”*

De ce este eficient?: Recunoaște emoția beneficiarului și oferă o soluție clară.

2. Adaptarea tonului și limbajului la starea beneficiarului

Exemplu: Dacă beneficiarul este nervos, un ton calm și un ritm moderat al vorbirii pot ajuta la reducerea tensiunii.

De ce este eficient?: Un ton calm influențează emoțiile beneficiarului și îl ajută să revină la o stare mai rațională.

3. Reformularea pentru clarificare

Exemplu: *„Dacă am înțeles corect, sunteți îngrijorat de faptul că documentele dvs. nu sunt acceptate. Pot să vă explic exact ce trebuie să faceți?”*

De ce este eficient?: Demonstrează că operatorul a ascultat cu atenție și oferă clarificări utile.

4. Găsirea unui teren comun

Exemplu: *„Știu că această procedură poate părea complicată. Îmi doresc să vă ajut să o înțelegeți mai bine.”*

De ce este eficient?: Creează o relație de colaborare în loc de confruntare.

Sfaturi practice pentru dezvoltarea empatiei în mediul profesional

- **Evitați să judecați rapid beneficiarii** – Fiecare persoană are o poveste unică și poate reacționa diferit la stres.
- **Nu presupuneți că înțelegeți complet situația beneficiarului** – Puneți întrebări pentru clarificare.
- **Controlați-vă emoțiile** – Nu permiteți ca sentimentele beneficiarilor să vă afecteze starea personală.
- **Evitați fraze care pot minimiza problemele beneficiarilor**, cum ar fi *„Asta e regula”* sau *„Așa funcționează sistemul”*. În schimb, încercați: *„Da, acest lucru este dificil. Vă pot explica motivele acestei reguli?”*.
- **Exersați empatia în viața de zi cu zi** – Fiți atenți la emoțiile și perspectivele celor din jur.

Activitate practică – Evaluarea și exersarea empatiei în interacțiunile cu beneficiarii

Scop: Această activitate ajută operatorii IGM să își dezvolte și să își evalueze abilitatea de a aplica empatia cognitivă și emoțională în interacțiunile cu beneficiari care nu manifestă emoții puternice, ci au nevoie de clarificări, susținere sau o abordare umană. Această activitate ajută operatorii să își evalueze și îmbunătățească empatia în situații obișnuite, unde nu sunt necesare tehnici de amortizare a emoțiilor puternice.

Prin aplicarea regulată a acestui exercițiu, operatorii vor putea gestiona mai bine interacțiunile cu beneficiarii, oferind un suport clar, profesionist și uman.

Instrucțiuni generale:

1. Participanții lucrează în grupuri de câte trei:

- Un participant joacă rolul operatorului IGM.
- Un participant joacă rolul beneficiarului.
- Un participant este observator și evaluează utilizarea empatiei.

2. Fiecare grup primește un scenariu cu un beneficiar care are nevoie de empatie cognitivă sau emoțională, dar fără o încărcătură emoțională puternică.

3. Operatorul trebuie să aplice empatie pentru a înțelege corect situația beneficiarului și a oferi răspunsuri adecvate.

4. Observatorul completează fișa de evaluare și oferă feedback.

5. Rolurile se schimbă astfel încât fiecare participant să aibă ocazia să fie operator, beneficiar și observator.

Scenarii posibile:

- **Scenariul 1 – Beneficiar care nu înțelege o procedură**
- Beneficiarul a citit instrucțiunile online, dar tot are nelămuriri cu privire la depunerea documentelor.
- Întreabă: *„Puteți să-mi explicați mai clar? Am citit informațiile, dar tot nu sunt sigur cum trebuie să procedez.”*
- Operatorul trebuie să manifeste empatie cognitivă, să reformuleze informațiile clar și să ofere explicații accesibile.
- **Scenariul 2 – Beneficiar nesigur și ezitant**
- Beneficiarul nu este sigur dacă documentele pe care le are sunt suficiente.
- Spune: „Nu știu dacă am pregătit tot ce trebuie. Poate lipsește ceva…”
- Operatorul trebuie să aplice empatia emoțională, validând preocuparea beneficiarului și oferind îndrumare fără să îl copleșească.
- **Scenariul 3 – Beneficiar sceptic, dar calm**
- Beneficiarul are dubii cu privire la echitatea procesului și spune: „Cineva mi-a spus că durează mai puțin dacă ai pe cineva cunoscut aici.”
- Operatorul trebuie să răspundă empatic, fără să ia personal scepticismul, clarificând în mod obiectiv cum funcționează procedura.
- **Scenariul 4 – Beneficiar grăbit, dar politicos**
- Beneficiarul cere un răspuns rapid: „Nu am mult timp, îmi puteți spune cât durează această procedură?”
- Operatorul trebuie să manifeste empatie cognitivă, oferind un răspuns clar și eficient, fără a părea indiferent sau grăbit.

Fișa de evaluare a empatiei

(Completată de observator după fiecare scenariu)

Aspect evaluat	Da	Parțial	Nu	Observații
Operatorul a manifestat **empatie cognitivă** (a înțeles preocupările beneficiarului și a oferit explicații raționale).	☐	☐	☐	
Operatorul a manifestat **empatie emoțională** (a validat preocupările beneficiarului fără a exagera emoțional).	☐	☐	☐	
Operatorul a folosit **ascultare activă** (contact vizual, parafrazare, clarificare).	☐	☐	☐	
Operatorul a oferit un **răspuns clar și structurat**, fără a adăuga informații inutile.	☐	☐	☐	
Operatorul a menținut un **ton calm și profesionist**.	☐	☐	☐	

Debriefing și reflecție:

După finalizarea scenariilor, fiecare participant analizează feedbackul primit.

Întrebări de reflecție:

1. În ce situație am aplicat cel mai bine empatia?
2. Care dintre tehnici mi-a fost mai dificil de utilizat?
3. Cum pot echilibra empatia cognitivă și emoțională în interacțiunile viitoare?
4. Ce schimbări voi face în modul în care comunic cu beneficiarii?

Această activitate ajută operatorii să își evalueze și îmbunătățească empatia în **situații obișnuite**, unde nu sunt necesare tehnici de amortizare a emoțiilor puternice. Prin aplicarea regulată a acestui exercițiu, operatorii vor putea gestiona mai bine interacțiunile cu beneficiarii, oferind un suport clar, profesionist și uman.

Claritatea și transparența în comunicare

Activitate inițială – Reformularea frazelor administrative complicate

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să identifice și să elimine jargonul administrativ, să evite formulările ambigue și să practice explicarea clară și accesibilă a informațiilor pentru beneficiari.

Instrucțiuni:

1. Împărțiți participanții în grupuri de 2-3 persoane.
2. Fiecare grup primește o listă de fraze complicate, utilizate frecvent în comunicarea administrativă.
3. Sarcina participanților este să reformuleze fiecare frază astfel încât să fie clară, accesibilă și ușor de înțeles pentru beneficiari.
4. După finalizarea reformulărilor, fiecare grup își prezintă variantele, iar trainerul discută avantaje și posibile îmbunătățiri ale fiecărei reformulări.

Exemplu de fraze pentru reformulare:

Fraza complicată (jargon administrativ)	Reformulare clară și accesibilă
„Solicitarea dvs. este în curs de procesare conform dispozițiilor legale în vigoare.”	„Cererea dvs. este analizată. Veți primi un răspuns în termen de X zile.”
„Este necesară completarea dosarului cu documentația aferentă conform cerințelor impuse.”	„Trebuie să adăugați câteva documente, următoarele documente pentru ca dosarul dvs. să fie complet.”
„Conform reglementărilor aplicabile, cererea nu poate fi admisă în lipsa actelor justificative.”	„Nu putem aproba cererea fără documentele necesare. Vă pot explica ce trebuie să adăugați.”
„În vederea soluționării favorabile a cererii, este necesară depunerea în termenul stabilit.”	„Pentru ca cererea să fie aprobată, trebuie să depuneți actele până la data X.”
„Beneficiarul trebuie să se conformeze dispozițiilor normative stabilite prin legislația în vigoare.”	„Trebuie să respectați regulile stabilite prin lege. Vă pot explica exact ce trebuie să faceți.”
„Termenul de soluționare este stabilit prin actele normative aplicabile și variază în funcție de specificul cererii.”	„Timpul necesar pentru procesarea cererii depinde de tipul solicitării. În medie, durează X zile.”

Discuție și concluzii:

Trainerul adună observațiile participanților și evidențiază principiile unei comunicări clare:

- Folosirea propozițiilor scurte și precise.
- Evitarea jargonului tehnic.
- Explicarea clară a pașilor și termenelor.
- Adaptarea limbajului în funcție de beneficiar.

La final, fiecare participant reflectează asupra propriei comunicări și notează **o frază administrativă** pe care o folosește frecvent în activitatea sa și pe care o poate reformula mai clar.

Claritatea și transparența în comunicare

Comunicarea clară și transparentă este esențială în interacțiunile dintre operatorii Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) și beneficiari. Multe persoane care solicită informații sau asistență se confruntă cu un sistem administrativ complex, iar limbajul tehnic poate deveni o barieră. De aceea, este esențial ca operatorii să explice procedurile într-un mod accesibil și să evite jargonul sau formulările ambigue.

Explicarea termenilor și procedurilor administrative într-un limbaj accesibil

Pentru ca beneficiarii să înțeleagă corect procesul administrativ, operatorii trebuie să folosească un limbaj clar, simplu și structurat. Explicarea eficientă a procedurilor implică:

Folosirea unui limbaj comun, adaptat beneficiarului

Evitați expresii tehnice precum: *„Solicitarea dumneavoastră urmează a fi procesată conform reglementărilor în vigoare.”*

Înlocuiți cu: *„Cererea dumneavoastră va fi analizată și veți primi un răspuns în termen de X zile.”*

Divizarea explicațiilor în pași concreți

Dacă beneficiarul trebuie să urmeze mai mulți pași, explicați fiecare etapă clar și cronologic.

Ex: *„Pentru a obține permisul de ședere, trebuie să depuneți un dosar care conține următoarele documente: 1, 2, 3. Apoi, dosarul va fi analizat și veți primi un răspuns în termen de 30 de zile.”*

Utilizarea exemplelor pentru a facilita înțelegerea

Ex: *„Dovada de reședință poate fi un contract de închiriere sau o declarație a proprietarului locuinței.”*

Confirmarea înțelegerii

După ce ați explicat un proces, întrebați: *„Doriți să mai concretizez, explic ceva?”* sau *„Totul este clar sau aveți nevoie de mai multe detalii?”*

Evitarea jargonului și a formulărilor ambigue

Unul dintre cele mai frecvente obstacole în comunicare este utilizarea excesivă a **jargonului administrativ** sau a unor **formulări ambigue** care pot fi greu de înțeles pentru beneficiari.

Exemple de jargon și alternative mai accesibile:

Jargon administrativ	Formulare accesibilă
„Se solicită depunerea unui act adițional în conformitate cu legislația în vigoare.”	„Trebuie să mai adăugați un document la dosar, conform regulilor actuale.”
„Dosarul dvs. este în curs de soluționare.”	„Încă analizăm cererea dvs. și veți primi un răspuns în curând.”
„Procedura este reglementată de Legea nr. X, articolul Y.”	„Această regulă este stabilită prin lege. Dacă doriți mai multe detalii, vă pot spune unde să găsiți informațiile oficiale.”

Sfaturi pentru a evita jargonul și ambiguitatea:

- **Adaptați mesajul în funcție de beneficiar** – un avocat poate înțelege termenii juridici, dar un beneficiar fără experiență în domeniul legal va avea nevoie de explicații mai simple.
- **Folosiți propoziții scurte și precise** – evitați frazele lungi și complicate.
- **Evitați cuvintele vagi** – în loc de *„într-un termen rezonabil”*, spuneți *„în maximum 10 zile lucrătoare”*.
- **Nu presupuneți că beneficiarul cunoaște procedurile** – chiar dacă pare familiarizat cu subiectul, întrebați dacă are nevoie de clarificări.

Beneficiile clarității și transparenței

- **Creșterea încrederii în instituție** – Beneficiarii percep procesul ca fiind echitabil și corect.
- **Reducerea numărului de întrebări repetitive** – Explicațiile clare reduc nevoia beneficiarilor de a reveni pentru clarificări suplimentare.
- **Eficientizarea interacțiunilor** – O comunicare bine structurată economisește timp atât pentru beneficiari, cât și pentru operatori.

- **Prevenirea frustrării și a conflictelor** – Când beneficiarii înțeleg procesul, sunt mai puțin predispuși la nemulțumiri sau dispute.

Exercițiu practic – Reformularea unui mesaj administrativ

Instrucțiuni:

1. Fiecare participant primește un mesaj administrativ formulat în termeni tehnici.
2. Sarcina este să rescrie mesajul într-un mod clar, accesibil și prietenos pentru beneficiar.
3. Se compară răspunsurile și se discută variantele cele mai eficiente.

Exemplu de mesaj pentru reformulare:

“În vederea soluționării favorabile a cererii dumneavoastră, este necesară completarea dosarului cu documentele aferente, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.”

Variantă clară:

“Pentru a vă aproba cererea, mai aveți nevoie de câteva documente. Vă pot explica exact ce trebuie să aduceți.”

Obiectivitate și imparțialitate

Activitate inițială – Fapt sau presupunere/interpretare?

Scop: Această activitate are rolul de a provoca participanții să analizeze cum percep informațiile și să conștientizeze diferența dintre fapte și presupuneri. Exercițiul ajută la stimularea interesului pentru subiect și demonstrează importanța obiectivității în interacțiunile profesionale.

Instrucțiuni:

1. **Trainerul citește sau afișează o serie de afirmații.**
2. **Fiecare participant trebuie să decidă dacă enunțul reprezintă un fapt sau o presupunere.**
3. **Discuție de grup:** După fiecare răspuns, se analizează motivele pentru care enunțul este un fapt sau o presupunere și cum poate influența o astfel de percepție deciziile profesionale.

Exemple de situații pentru analiză:

Situație	Fapt sau presupunere?	Explicație
Beneficiarul a venit la ghișeu și are fața încruntată. Cu siguranță este nervos.	Presupunere	Expresia facială nu indică întotdeauna emoțiile reale. Poate fi concentrat sau îngrijorat.
Cererea beneficiarului a fost respinsă pentru că îi lipsea un document obligatoriu conform legislației.	Fapt	Se bazează pe o regulă clară și verificabilă.
Persoana din fața mea nu vorbește limba română, deci sigur nu înțelege nimic din ceea ce spun.	Presupunere	Poate înțelege parțial, poate avea experiență cu procedurile, deci nu este o concluzie certă.
Beneficiarul insistă foarte mult să fie primit fără programare. Sigur încearcă să obțină un avantaj nejustificat.	Presupunere	Motivele beneficiarului nu sunt încă verificate. Poate avea o urgență legitimă.

Situație	Fapt sau presupunere?	Explicație
Solicitantul întârzie la programare și nu a anunțat. Probabil nu îi pasă de regulile instituției.	Presupunere	Pot exista motive obiective pentru întârziere (trafic, probleme personale).
Beneficiarul afirmă că a depus toate actele necesare, dar sistemul nostru nu arată acest lucru.	Fapt	Se bazează pe informații verificabile în sistem.
Persoana care a primit refuz pare să accepte decizia fără să comenteze. Probabil nu este afectată de rezultat.	Presupunere	O reacție externă nu reflectă întotdeauna sentimentele reale ale persoanei.
În ultimele trei zile, am avut cinci cazuri în care lipsea același document. Toți solicitanții au greșit pentru că nu citesc regulile.	Presupunere	Poate fi o problemă de comunicare a informațiilor oficiale, nu neapărat lipsa de atenție a beneficiarilor.

Discuție și reflecție:

- Ce ne învață acest exercițiu despre modul în care percepem beneficiarii?
- Cum putem evita să luăm decizii bazate pe presupuneri, interpretări?
- Cum ne poate ajuta această abordare să tratăm toți beneficiarii în mod imparțial?

Obiectivitate și imparțialitate

Obiectivitatea și imparțialitatea sunt principii esențiale în activitatea operatorilor Inspectoratului General pentru Migrație (IGM). Deciziile și interacțiunile cu beneficiarii trebuie să se bazeze pe fapte concrete, reguli clare și tratament echitabil, eliminând orice influență subiectivă sau presupuneri, interpretări.

Diferențierea dintre fapte și presupuneri, interpretări

Un aspect esențial al obiectivității este **capacitatea de a face distincția între fapte și presupuneri**.

- **Fapt** = o informație verificabilă, bazată pe documente, declarații oficiale sau observații directe.
- **Presupunere, interpretare** = o concluzie trasă fără dovezi suficiente, influențată de percepții personale sau stereotipuri.

Exemple:

Situație	Fapt	Presupunere, interpretare
Un beneficiar nu are documentele necesare pentru cerere.	*Lipsește un act din dosar, conform listei de documente obligatorii.*	*„Nu a citit instrucțiunile, nu îi pasă de reguli.”*
O persoană începe a plânge în timp ce discută cu operatorul	*Beneficiarul are o problemă de sănătate și se simte rău*	*”Este o manipulatoare ordinară. Vrea să sensibilizeze operatorul”*
Un solicitant vorbește tare la ghișeu.	*Beneficiarul ridică tonul și întrerupe operatorul în timpul explicațiilor.*	*„Este o persoană dificilă, va refuza orice soluție.”*
O persoană solicită urgentarea procesului.	*Beneficiarul explică faptul că are o situație medicală urgentă și prezintă documente justificative.*	*„Vrea să fie favorizat, ca toți ceilalți care încearcă să sară peste rând.”*

Capcana presupunerilor:

- Pot afecta deciziile și modul în care operatorul tratează beneficiarul.
- Pot genera răspunsuri nepotrivite, escaladând tensiunile.
- Pot duce la discriminare sau la favorizarea unor persoane pe criterii subiective.

Tehnici pentru evitarea presupunerilor:

- Verificați, întotdeauna informațiile înainte de a trage o concluzie.
- Ascultați activ beneficiarul și puneți întrebări de clarificare.
- Analizați situația pe baza **regulilor și procedurilor, nu pe baza percepțiilor personale**.

Importanța consecvenței și a tratamentului egal al beneficiarilor

- **Consecvența** în aplicarea regulilor și în interacțiunile cu beneficiarii asigură **corectitudine** și **previzibilitate** în procesul administrativ.
- **Tratarea egală** a tuturor persoanelor contribuie la creșterea încrederii în instituție și previne reclamațiile legate de discriminare sau favoritism.

Principii cheie pentru tratament egal:

- **Aplicarea acelorași reguli pentru toți beneficiarii** – Nu există excepții nejustificate.
- **Respectarea aceleiași abordări în situații similare** – Dacă două persoane se află în aceeași circumstanță, răspunsul trebuie să fie același.
- **Evitarea influențelor externe** – Deciziile trebuie să fie bazate exclusiv pe fapte și pe legislație.

Erori comune în tratarea inegală a beneficiarilor:

- Judecarea oamenilor pe baza aspectului exterior (înfățișare, îmbrăcăminte, accesorii etc.), a naționalității sau a modului de exprimare.
- Favorizarea unei persoane pe criterii subiective (ex.: *„Pare o persoană de încredere, îi voi accepta cererea fără toate actele necesare.”*).
- Aplicarea diferită a regulilor în funcție de emoțiile sau starea de spirit a operatorului.

Tehnici pentru a menține imparțialitatea:

- Respectați **protocolul instituțional** și explicați beneficiarului că procedurile sunt standard pentru toți.
- Atunci când luați o decizie, întrebați-vă: *„Dacă o altă persoană ar fi în aceeași situație, aș proceda la fel?”*
- Evitați să reacționați impulsiv – luați decizii după analiza calmă a faptelor.

Exercițiu practic – Fapt sau presupunere?

Instrucțiuni:

1. Trainerul citește câteva situații.
2. Participanții trebuie să decidă dacă enunțul conține **un fapt** sau **o presupunere**.
3. Discuție despre cum pot fi evitate presupunerile și cum se aplică imparțialitatea.

Exemple de situații:

- *„Această persoană este foarte nervoasă, cu siguranță nu va înțelege ce îi spun.”*
- *„Solicitantul nu are toate actele necesare, conform listei aflate pe site.”*

- *„Persoana din fața mea are haine scumpe, deci nu are probleme financiare.”*
- *„Acest beneficiar se află într-o situație urgentă conform documentelor prezentate.”*
- *„Nu vorbește limba română, deci sigur nu cunoaște regulile privind imigrația.”*

III. Diversitatea beneficiarilor

Tipologia beneficiarilor

Test de autoevaluare – Cum recunosc tipologia beneficiarilor?

Scop:

Acest test îi ajută pe participanți să își evalueze capacitatea de a recunoaște diferitele tipuri de beneficiari și să își identifice punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire.

Instrucțiuni:

1. Citiți fiecare situație prezentată.
2. Alegeți varianta care descrie cel mai bine tipul de beneficiar.
3. La final, comparați răspunsurile cu cele corecte și analizați unde aveți nevoie de îmbunătățiri.

Test de autoevaluare

1. Un beneficiar evită contactul vizual, răspunde cu propoziții scurte și nu pune întrebări. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Introvertit

□ B) Sceptic

□ C) Agresiv

2. Un beneficiar ridică tonul și spune că așteaptă de prea mult timp. Insistă că trebuie să fie deservit imediat. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Stresat

□ B) Agresiv

□ C) Nepregătit

3. Beneficiarul pune multe întrebări, dar pare că nu acceptă răspunsurile și contestă regulile instituției. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Sceptic

□ B) Nepregătit

□ C) Introvertit

4. Un beneficiar vine la ghișeu și pare foarte dezorientat. Nu are toate documentele și nu înțelege ce trebuie să facă. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Stresat

□ B) Nepregătit

□ C) Sceptic

5. Beneficiarul vorbește repede, pare agitat și își exprimă îngrijorarea că situația lui nu se va rezolva. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Stresat

□ B) Introvertit

□ C) Agresiv

6. Beneficiarul nu are toate actele necesare și pare că nu a citit informațiile înainte de a veni. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Nepregătit

□ B) Sceptic

□ C) Agresiv

7. Beneficiarul este politicos, dar insistă să i se explice toate detaliile și pare preocupat că poate fi indus în eroare. Ce tip de beneficiar este?

□ A) Stresat

□ B) Sceptic

□ C) Introvertit

Răspunsuri corecte:

1 – A) Introvertit

2 – B) Agresiv

3 – A) Sceptic

4 – B) Nepregătit

5 – A) Stresat

6 – A) Nepregătit

7 – B) Sceptic

Interpretarea scorului:

- **6-7 răspunsuri corecte** – Aveți o capacitate foarte bună de a recunoaște tipologiile beneficiarilor și de a adapta abordarea în funcție de fiecare caz. Continuați să exersați!
- **4-5 răspunsuri corecte** – Aveți un nivel bun de înțelegere, dar există încă loc pentru îmbunătățiri. Gândiți-vă la situațiile reale întâlnite și exersați diferențierea între tipologii.
- **1-3 răspunsuri corecte** – Este nevoie de mai multă atenție în identificarea tipurilor de beneficiari. Recomandare: analizați fiecare tipologie și exersați recunoașterea acestora în interacțiunile zilnice.

Discuție și reflecție:

✓ Ați recunoscut tipologiile cu ușurință?

✓ Ce tip de beneficiar vi se pare cel mai dificil de gestionat?

✓ Cum puteți aplica aceste cunoștințe în activitatea zilnică?

Tipologia beneficiarilor

Interacțiunile din cadrul Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) presupun lucrul cu persoane care provin din medii culturale diferite, având experiențe și așteptări variate. Beneficiarii pot manifesta comportamente diverse în funcție de starea lor emoțională, situația juridică sau percepția asupra procesului administrativ.

Tipologia prezentată mai jos nu este exhaustivă. Operatorii pot întâlni și alte tipuri de beneficiari în activitatea lor zilnică, iar experiența personală le va permite să identifice

și să definească noi categorii. Important este să își adapteze abordarea pentru a asigura o comunicare eficientă și respectuoasă.

Beneficiarul introvertit

Descriere: Persoană rezervată, care poate avea dificultăți în a-și exprima clar nevoile sau întrebările.

Așteptări:

- Un mediu sigur și încurajator pentru a se exprima.
- Timp suplimentar pentru a procesa informațiile și a răspunde.

Provocări:

- Dificultăți în obținerea informațiilor complete din partea sa.
- Necesitatea de a crea un spațiu de încredere, confortabil, pentru comunicare.

Strategii de abordare:

- Folosiți întrebări deschise pentru a stimula dialogul.
- Manifestați răbdare și oferiți explicații clare.
- Asigurați-vă că beneficiarul a înțeles informațiile prin întrebări de verificare.

Beneficiarul sceptic

Descriere: Persoană care manifestă neîncredere față de autorități sau proceduri, solicitând frecvent clarificări suplimentare.

Așteptări:

- Explicații detaliate și transparente.
- Confirmarea autenticității informațiilor oferite.

Provocări:

- Necesitatea de a repeta și clarifica procedurile de mai multe ori.
- Posibilitatea ca beneficiarul să conteste informațiile primite.

Strategii de abordare:

- Furnizați informații clare, susținute de documente oficiale.
- Mențineți un ton calm și profesionist.
- Evitați să luați personal scepticismul beneficiarului și răspundeți cu răbdare.

Beneficiarul agresiv

Descriere: Persoană care își exprimă frustrarea într-un mod ostil sau conflictual.

Așteptări:

- Recunoașterea frustrării sale și un răspuns clar la problema ridicată.
- Respect, chiar dacă tonul său este ridicat.

Provocări:

- Gestionarea unui comportament dificil fără a escalada situația.
- Păstrarea profesionalismului în fața unei atitudini provocatoare.

Strategii de abordare:

- Mențineți o atitudine calmă și fermă.

- Nu răspundeți agresivității cu aceeași energie; folosiți tehnica amortizării pentru a reduce tensiunea.
- Stabiliți limite clare și, dacă este necesar, implicați superiorii.

Beneficiarul stresat

Descriere: Persoană copleșită de anxietate, nesiguranță sau frică, de obicei din cauza situației sale juridice sau a necunoașterii procedurilor.

Așteptări:

- Sprijin și empatie în interacțiune.
- Explicații pas cu pas pentru a-și înțelege situația.

Provocări:

- Beneficiarul poate avea dificultăți în a procesa informațiile corect.
- Poate deveni copleșit dacă primește prea multe detalii simultan.

Strategii de abordare:

- Vorbiți calm și explicați informațiile într-un mod clar și organizat.
- Oferiți explicațiile în pași mici, ușor de urmat.
- Încurajați beneficiarul să pună întrebări pentru a clarifica orice nelămurire.

Beneficiarul nepregătit

Descriere: Persoană care nu deține toate documentele necesare sau nu cunoaște detaliile procedurilor pe care trebuie să le urmeze.

Așteptări:

- Informații clare despre ce documente lipsesc și cum le poate obține.
- Răbdare din partea operatorului în explicarea cerințelor.

Provocări:

- Necesitatea de a repeta frecvent informațiile.
- Întârzieri în procesarea cererilor din cauza documentației incomplete.

Strategii de abordare:

- Furnizați o listă scrisă cu documentele necesare.
- Explicați pașii următori într-un mod simplu și clar.
- Dacă este posibil, îndrumați beneficiarul către resurse unde poate obține ajutor suplimentar.

Beneficiarul nerăbdător

Descriere: Persoană care dorește ca procesul să fie finalizat cât mai repede și insistă asupra acestui lucru.

Așteptări:

- Timp de așteptare minim.
- Răspuns rapid și clar la solicitarea sa.

Provocări:

- Poate manifesta frustrare dacă percepe că procesul durează prea mult.
- Poate întrerupe operatorul sau insista asupra unei soluții rapide.

Strategii de abordare:

- Explicați realist timpul necesar pentru soluționarea cererii.
- Rămâneți calmi și asigurați-l că faceți tot ce este posibil pentru a-l ajuta.
- Dacă există posibilități de accelerare a procesului, informați beneficiarul despre acestea.

Această tipologie de beneficiari este orientativă și poate varia în funcție de experiența operatorilor IGM. **Fiecare interacțiune este unică**, iar operatorii sunt încurajați să își adapteze abordările și să identifice **noi tipuri de beneficiari** în funcție de situațiile întâlnite.

Principii de bază pentru toți beneficiarii:

✓ Tratați fiecare persoană cu respect și profesionalism.
✓ Păstrați obiectivitatea și adaptați stilul de comunicare la nevoile beneficiarului.
✓ Fiți flexibili, dar respectați procedurile și regulile instituției.

Exercițiu practic final – „Cine sunt eu?”

Joc interactiv cu tipologii de beneficiari

Scop: Acest exercițiu ajută participanții să recunoască rapid diferite tipuri de beneficiari și să își exerseze capacitatea de adaptare a comunicării în funcție de comportamentul interlocutorului.

Instrucțiuni:

1. Pregătire:

- Se pregătesc cartonașe pe care sunt scrise tipurile de beneficiari (ex. introvertit, sceptic, agresiv, stresat, nepregătit, nerăbdător etc.).
- Pe fiecare cartonaș sunt incluse câteva caracteristici specifice ale comportamentului beneficiarului respectiv (fără a menționa tipul exact).

2. Desfășurarea jocului:

- Fiecare participant extrage un cartonaș **fără să îl vadă** și îl lipește pe frunte, pe spate sau îl ține fără să se uite.
- Pe rând, fiecare participant intră într-o conversație cu restul grupului, care joacă rolul operatorilor IGM.
- Grupul trebuie să interacționeze cu el ca și cum ar fi beneficiarul descris pe cartonaș, adaptându-și răspunsurile și comportamentul.
- Participantul trebuie să își dea seama **ce tip de beneficiar este**, bazându-se pe modul în care este tratat de ceilalți.

3. Discuție finală:

- După ce fiecare participant a ghicit tipologia sa, se discută cum ar trebui gestionată o interacțiune reală cu acest tip de beneficiar.
- Se analizează ce strategii au fost eficiente și ce poate fi îmbunătățit.

Exemple de cartonașe:

Beneficiarul sceptic

- Pune multe întrebări și cere dovezi pentru fiecare explicație.
- Contestă regulile și procesele, fiind suspicios față de sistem.

- Cere detalii despre fiecare etapă a procedurii.

Beneficiarul stresat

- Vorbește repede și pare copleșit de situație.
- Își exprimă îngrijorarea cu privire la proces, temându-se că va fi refuzat.
- Se încurcă în explicații și poate părea dezorganizat.

Beneficiarul agresiv

- Vorbește pe un ton ridicat și este iritat.
- Poate face acuzații pe ton ridicat că procesul este nedrept.
- Vrea o soluție imediată și refuză să asculte explicațiile.

Beneficiarul introvertit

- Vorbește puțin și evită contactul vizual.
- Nu pune întrebări și dă răspunsuri scurte.
- Pare nesigur, dar nu cere clarificări.

Beneficiarul nepregătit

- Nu are toate documentele necesare și pare confuz.
- Pune întrebări despre lucruri care sunt clar menționate pe site sau în ghiduri.
- Poate cere o soluție de compromis pentru că nu are actele necesare.

Beneficiarul nerăbdător

- Spune că nu are timp și cere să fie deservit imediat.
- Se plânge de durata procesului.
- Își verifică frecvent telefonul și întrerupe operatorul pentru a accelera discuția.

Discuție finală:

✓ Ce tipologie a fost cel mai ușor/greu de identificat?
✓ Cum a influențat comunicarea tipul de beneficiar?
✓ Ce tehnici au funcționat cel mai bine pentru fiecare tip?

Adaptarea stilului de comunicare

Autoevaluare – „Care este stilul meu de comunicare?”

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să își conștientizeze stilul personal de comunicare și să identifice aspectele pe care le pot îmbunătăți pentru a se adapta mai bine la diverse tipuri de beneficiari.

Instrucțiuni:

1. Fiecare participant completează un chestionar de autoevaluare (vezi mai jos).
2. După finalizarea chestionarului, participanții își analizează scorurile și reflectează asupra stilului lor dominant de comunicare.
3. Se formează grupuri de discuție, în care participanții își împărtășesc concluziile, evidențiind:

- Care sunt punctele lor forte?
- Ce stil de comunicare folosesc cel mai frecvent la locul de muncă?
- Ce aspecte ar trebui să îmbunătățească?

Chestionar de autoevaluare – Ce stil de comunicare am?

Instrucțiuni:

Pentru fiecare afirmație, alegeți un răspuns pe o scală de la 1 la 5:

- **1 – Niciodată**
- **2 – Rar**
- **3 – Uneori**
- **4 – De obicei**
- **5 – Întotdeauna**

Afirmație	1	2	3	4	5
1. Îmi ajustez tonul și ritmul vorbirii în funcție de persoana cu care vorbesc.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Când un beneficiar ridică tonul, îmi păstrez calmul și nu reacționez defensiv.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Încerc să explic informațiile într-un mod cât mai clar și accesibil, evitând jargonul administrativ.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Reformulez răspunsurile dacă observ că beneficiarul nu a înțeles.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ascult cu atenție beneficiarul și îi permit să își exprime nelămuririle fără să îl întrerup.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Încerc să-mi adaptez răspunsurile în funcție de starea emoțională a beneficiarului.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ofer informații structurate, astfel încât beneficiarul să le înțeleagă ușor.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Dacă beneficiarul este sceptic, ofer dovezi și explicații suplimentare pentru a-i clarifica nelămuririle.	☐	☐	☐	☐	☐
9. În situațiile dificile, încerc să nu iau personal reacțiile beneficiarilor și mă concentrez pe soluție/soluții.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Sunt atent la limbajul meu nonverbal pentru a transmite deschidere și profesionalism.	☐	☐	☐	☐	☐

Interpretarea rezultatelor:

40 – 50 puncte: Ești un comunicator flexibil și eficient.

Ai o capacitate bună de adaptare la diferite tipuri de beneficiari și știi cum să îți ajustezi stilul în funcție de context. Continuă să exersezi și să îți îmbunătățești strategiile!

30 – 39 puncte: Comunicarea ta este bună, dar poate fi îmbunătățită.

Este posibil să existe situații în care reacționezi automat, fără să îți adaptezi complet răspunsul la nevoile beneficiarului. Gândește-te la momentele în care ai întâmpinat dificultăți și cum ai putea să le gestionezi mai bine.

20 – 29 puncte: Ai un stil de comunicare standardizat, cu puțină adaptabilitate.

În unele situații, s-ar putea să ai dificultăți în a ajusta tonul și abordarea pentru fiecare beneficiar. Exersează ascultarea activă și încearcă să identifici mai bine nevoile specifice ale interlocutorului.

Sub 20 puncte: Este necesar să îți dezvolți flexibilitatea în comunicare.

Poate că te bazezi pe o abordare rigidă sau că reacționezi impulsiv în anumite situații. Încearcă să observi stilul de comunicare al colegilor care gestionează bine interacțiunile dificile și exersează adaptarea mesajului în funcție de context.

Discuție și reflecție în grup:

- Ce ați descoperit despre stilul vostru de comunicare?
- Ce aspecte v-ar plăcea să îmbunătățiți?
- Ați avut situații în care un alt stil de comunicare ar fi fost mai potrivit?
- Ce tehnici puteți adopta pentru a vă adapta mai bine la fiecare tip de beneficiar?

Adaptarea stilului de comunicare

Comunicarea eficientă presupune capacitatea operatorului de a adapta modul în care transmite informațiile în funcție de profilul și nevoile beneficiarului. Deoarece fiecare beneficiar poate avea așteptări, nivel de înțelegere și emoții diferite, utilizarea unei abordări standardizate poate duce la dificultăți în interacțiune. Flexibilitatea în comunicare, corelată cu profesionalismul și respectul pentru om și față de reguli, este esențială pentru gestionarea eficientă a fiecărei situații.

Modalități de personalizare a abordării în funcție de nevoile beneficiarului

Fiecare tip de beneficiar necesită o abordare specifică pentru ca interacțiunea să fie eficientă și să evite escaladarea emoțiilor negative. Iată câteva strategii adaptate pentru diferite profiluri de beneficiari:

1. Beneficiarul introvertit

✓ **Cum să comunicați?**

- Formulați întrebări deschise pentru a-l încuraja să se exprime.
- Acordați timp suplimentar pentru ca acesta să răspundă, fără a-l grăbi.
- Oferiți explicații pas cu pas, într-un ritm confortabil.

△ **Ce să evitați?**

- Presiunea excesivă pentru a vorbi mai mult.
- Tonul autoritar sau grăbit, care poate descuraja comunicarea.

2. Beneficiarul sceptic

✓ **Cum să comunicați?**

- Oferiți explicații detaliate și exemple concrete pentru a susține informațiile prezentate.
- Fiți transparent și menționați sursele de reglementare relevante.
- Răspundeți calm la întrebările suplimentare, arătând răbdare.

△ **Ce să evitați?**

- Răspunsuri vagi sau generale, care pot amplifica neîncrederea.
- Exprimarea unor opinii subiective în locul informațiilor clare și documentate.

3. Beneficiarul agresiv

✓ **Cum să comunicați?**

- Mențineți un ton calm și neutru, evitând escaladarea conflictului.
- Ascultați cu răbdare și manifestați empatie pentru frustrarea beneficiarului.
- Redirecționați discuția spre soluții, fără a intra în confruntare.

⚠ **Ce să evitați?**

- Ridicarea tonului sau adoptarea unei atitudini defensive.
- Interpretarea personală a atacurilor verbale – rămâneți profesional.

4. Beneficiarul stresat

✓ **Cum să comunicați?**

- Explicați informațiile clar și concis, fără să-l copleșiți cu detalii inutile.
- Manifestați înțelegere față de starea emoțională a beneficiarului.
- Răspundeți cu răbdare, oferindu-i timp să își clarifice gândurile.

⚠ **Ce să evitați?**

- Folosirea unui ton indiferent, care poate accentua stresul.
- Transmiterea unei cantități mari de informații într-un timp scurt.

5. Beneficiarul nepregătit

✓ **Cum să comunicați?**

- Ghidul verbal trebuie să fie structurat și ușor de urmat.
- Indicați clar documentele necesare și pașii de urmat.
- Repetați informațiile importante pentru a vă asigura că le-a înțeles.

⚠ **Ce să evitați?**

- Exprimarea frustrării față de lipsa de pregătire a beneficiarului.
- Excluderea din discuție a informațiilor esențiale pe motiv că „ar trebui să le știe deja.”

6. Beneficiarul nerăbdător

✓ **Cum să comunicați?**

- Explicați procesul clar, subliniind durata estimată a fiecărei etape.
- Rămâneți calm și asertiv, fără să vă lăsați influențați de graba beneficiarului.
- Subliniați importanța respectării regulilor și a ordinii.

⚠ **Ce să evitați?**

- Grăbirea excesivă a interacțiunii poate duce la confuzii sau omisiuni.
- Răspunsurile scurte și seci pot fi interpretate ca o lipsă de interes.

Exercițiu practic – „Spune-o altfel”

Exersarea reformulării mesajelor pentru o comunicare eficientă

Scop: Acest exercițiu îi ajută pe participanți să își îmbunătățească abilitatea de a adapta comunicarea în funcție de tipologia beneficiarului. Ei vor exersa **transformarea mesajelor rigide, tehnice sau neclare** în variante mai accesibile, empatice și adaptate fiecărei situații.

Instrucțiuni:

1. Împărțiți participanții în echipe de 2-3 persoane.
2. Fiecare echipă primește o listă de fraze standard, formulate într-un mod rigid, autoritar sau lipsit de adaptabilitate.
3. Echipele trebuie să reformuleze fiecare frază, ținând cont de:

- Claritate și accesibilitate

- Adaptarea la tipologia beneficiarului (ex. stresat, sceptic, agresiv, nepregătit etc.)
- Menținerea unui ton profesionist și empatic

4. După ce toate echipele finalizează reformulările, se discută în grup despre variantele propuse.
5. Trainerul oferă feedback și evidențiază cele mai eficiente formulări.

Exemple de fraze de reformulat:

Fraza inițială (rigidă, tehnică sau lipsită de empatie)	Tipologie beneficiar	Variantă reformulată (clară, empatică, adaptată)
„Nu aveți toate actele necesare, deci cererea nu poate fi acceptată.”	Nepregătit	„Pentru ca cererea să fie aprobată, mai aveți nevoie de aceste documente. Vă pot explica exact ce trebuie să aduceți și de unde le puteți obține.”
„Nu putem face excepții, acestea sunt regulile.”	Sceptic	„Regulamentul prevede acești pași pentru toți solicitanții. Dacă doriți, vă pot explica detaliat de ce este necesar acest proces.”
„Dacă nu aveți programare, nu vă putem deservi.”	Nerăbdător	„Pentru a asigura un serviciu echitabil pentru toți, lucrăm pe bază de programare. Dacă doriți, vă pot spune când este cel mai apropiat interval disponibil.”
„Trebuia să citiți informațiile de pe site înainte de a veni.”	Stresat	„Înțeleg că poate fi dificil să găsiți toate informațiile necesare. Vă pot explica acum pașii pe care trebuie să îi urmați.”
„Vă rog să nu ridicați tonul. Nu putem discuta în aceste condiții.”	Agresiv	„Vreau să găsesc o soluție, dar pentru a o găsi, este important să discutăm calm. Haideți să vedem împreună ce putem face.”

Discuție finală:

Ce provocări ați întâmpinat în reformularea mesajelor?

Ce tipologie de beneficiar a fost cel mai dificil de gestionat?

Cum credeți că limbajul influențează atitudinea beneficiarului?

IV. Tehnici și strategii de comunicare

Comunicarea nonverbală și paraverbală

Activitate inițială – „Ce înseamnă acest gest?”

Diferențe culturale în limbajul nonverbal

Scop: Această activitate ajută participanții să înțeleagă cum **gesturile și expresiile nonverbale pot avea semnificații diferite în diverse culturi**. Prin conștientizarea acestor diferențe, operatorii IGM vor putea evita neînțelegeri și vor îmbunătăți relația cu beneficiarii de naționalități și culturi diferite.

Instrucțiuni:

1. Trainerul prezintă mai multe gesturi comune, iar participanții trebuie să ghicească ce semnifică acestea în diferite culturi.
2. Discuție în grup:

- Ce poate transmite fiecare gest în funcție de cultura beneficiarului?
- Cum pot evita operatorii interpretările greșite ale limbajului nonverbal?

3. Se formulează concluzii despre cum să fim mai atenți la gesturile noastre în interacțiunile cu beneficiarii.

Exemple de gesturi analizate:

1. Semnul „OK” (degetul mare și arătătorul formând un cerc, celelalte degete ridicate)

- În multe țări (de exemplu, în SUA, România) = **“Totul este bine”**.
- În Franța sau Brazilia = **Ofensator, înseamnă „zero” sau „nesemnificativ”**.
- În Turcia și unele țări arabe = **Gest vulgar**.

2. Degetul mare ridicat („thumbs up”)

- În majoritatea țărilor occidentale = **Semn de aprobare**.
- În Iran, Grecia și Afganistan = **Gest ofensator, echivalent cu un gest obscen**.

3. Înclinarea capului în lateral

- În majoritatea țărilor europene = **Semn de curiozitate sau interes**.
- În India = **Poate însemna „Da” în loc de „Nu”**.

4. Contactul vizual prelungit

- În Europa și SUA = **Semn de respect și încredere**.
- În unele culturi asiatice și arabe = **Poate fi interpretat ca agresivitate sau lipsă de respect**.

5. Gestul de chemare cu degetul arătător („Vino aici”)

- În Europa și SUA = **Un gest obișnuit pentru a chema pe cineva**.
- În Filipine și alte țări asiatice = **Foarte jignitor, folosit doar pentru animale**.

6. Lovirea palmei în pumn

- În unele țări din Europa și America Latină = **Semn de hotărâre sau putere**.
- În Turcia și Orientul Mijlociu = **Gest obscen**.

Discuție și reflecție:

Ați fost surprinși de semnificația unor gesturi?

Ați avut experiențe în care un gest a fost interpretat greșit?

Cum ne putem asigura că nu folosim gesturi nepotrivite în interacțiunea cu beneficiarii?

Comunicarea nonverbală și paraverbală

În interacțiunea cu beneficiarii, comunicarea nu se rezumă doar la cuvintele folosite. Un rol esențial îl joacă și **comunicarea nonverbală** (gesturi, mimică, postură) și **comunicarea paraverbală** (tonul vocii, ritmul și volumul vorbirii). Aceste elemente pot influența semnificativ percepția beneficiarului și eficiența interacțiunii.

Comunicarea nonverbală

Comunicarea nonverbală se referă la **gesturile, expresiile faciale, postura și contactul vizual** care însoțesc mesajele verbale. Aceste aspecte pot întări sau contrazice ceea ce spunem, influențând modul în care mesajul este perceput, recepționat.

Elementele cheie ale comunicării nonverbale:

Element	Rol în interacțiune	Recomandări pentru operatori
Expresiile faciale	Transmit emoții și atitudine. Pot influența percepția beneficiarului asupra deschiderii și empatiei operatorului.	Păstrați o expresie **prietenoasă și deschisă**. Evitați încruntarea sau lipsa de expresie, care pot sugera iritare sau dezinteres.
Contactul vizual	Arată atenție și respect. Lipsa lui poate sugera evitarea sau lipsa de interes.	Mențineți contactul vizual **moderat** – nici prea insistent, nici prea evitat. Dacă beneficiarul pare inconfortabil, ajustați intensitatea contactului vizual.
Postura corpului	O postură deschisă și relaxată transmite siguranță și accesibilitate.	Evitați încrucișarea brațelor, care poate fi interpretată ca o atitudine defensivă. Mențineți o **poziție dreaptă, dar relaxată**.
Gesturile	Sprijină și întăresc mesajele verbale.	Folosiți gesturi **moderate și naturale** pentru a sublinia ideile. Evitați gesturile prea rapide sau agresive, care pot părea amenințătoare.
Distanța personală	Diferențele culturale pot influența percepția asupra distanței adecvate.	Respectați **spațiul personal al beneficiarului**. Dacă acesta face un pas înapoi, adaptați-vă și păstrați o distanță confortabilă.

Greșeli frecvente în comunicarea nonverbală:

- × Evitarea completă a contactului vizual – poate fi percepută ca lipsă de interes sau nesiguranță.
- × Brațele încrucișate – sugerează defensivitate sau lipsă de deschidere.
- × Ton agresiv combinat cu gesturi dure – poate escalada tensiunile în loc să le diminueze.
- × Expresia facială neutră sau rigidă – poate transmite lipsă de implicare sau indiferență.

Comunicarea paraverbală

Comunicarea paraverbală se referă la **modul în care rostim cuvintele**, nu doar la conținutul acestora. Un mesaj poate avea interpretări diferite în funcție de ton, volum, ritm și pauze.

Elementele-cheie ale comunicării paraverbale:

Element	Rol în interacțiune	Recomandări pentru operatori
Tonul vocii	Poate transmite autoritate, empatie, iritare sau dezinteres.	Folosiți un **ton calm și sigur**, fără accente agresive sau sarcastice.
Volumul vocii	Influențează claritatea și confortul interacțiunii.	Vorbiți **suficient de tare pentru a fi auzit**, dar fără a părea agresiv sau dominator.

Element	Rol în interacțiune	Recomandări pentru operatori
Ritmul vorbirii	Dacă este prea rapid, beneficiarul poate avea dificultăți în înțelegere. Dacă este prea lent, poate crea frustrare.	Ajustați **ritmul vorbirii** în funcție de nivelul de înțelegere al beneficiarului. Pauzele pot fi folosite pentru a permite procesarea informațiilor.
Intonația	Transmite emoție și accentuează anumite informații.	Folosiți o **intonație variată și naturală**, evitând tonul monoton sau prea autoritar.

Greșeli frecvente în comunicarea paraverbală:

× Vorbitul prea rapid – poate face informațiile greu de procesat.
× Folosirea unui ton monoton – poate părea lipsit de interes sau mecanic.
× Ridicarea vocii excesiv – poate părea agresiv și poate escalada tensiunile.
× Pauze prea lungi sau ezitări frecvente – pot sugera nesiguranță.

Exercițiu practic – “Cum influențează tonul mesajul?”

Instrucțiuni:

1. Trainerul prezintă o frază neutră, de exemplu:

„Dosarul dumneavoastră este incomplet.”

2. Participanții trebuie să o rostească cu tonuri și atitudini diferite, cum ar fi:

- **Calm și profesionist**
- **Iritat sau agresiv**
- **Empatic și prietenos**
- **Plictisit sau neinteresat**

3. Se analizează împreună **cum schimbă tonul percepția mesajului**.

Întrebări pentru reflecție:

- Care dintre tonuri a fost cel mai potrivit pentru un operator IGM?
- Cum influențează comunicarea paraverbală reacția beneficiarului?
- Ce trebuie să evităm pentru a nu transmite un mesaj greșit?

- Comunicarea eficientă cu beneficiarii nu depinde doar de cuvintele folosite, ci și de **modul în care sunt transmise**.
- **Comunicarea nonverbală** (gesturi, mimică, contact vizual) poate susține sau contrazice mesajele verbale.
- **Comunicarea paraverbală** (ton, volum, ritm) influențează interpretarea și receptarea mesajului.
- Conștientizarea acestor aspecte și exersarea unor tehnici adecvate de comunicare ajută operatorii IGM să interacționeze **mai clar, mai profesionist și mai empatic cu beneficiarii**.

Expresii recomandate și expresii de evitat

Activitate inițială – „Cum se simte beneficiarul?”

Simulare și analiză a impactului comunicării

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să conștientizeze impactul formulărilor utilizate în interacțiunea cu beneficiarii. Vor înțelege cum diferite expresii pot influența

starea de spirit și reacția beneficiarilor, precum și cum pot adapta comunicarea pentru a obține o interacțiune mai pozitivă.

Instrucțiuni:

1. Trainerul citește sau afișează două variante ale aceleiași fraze – una rigidă/inadecvată și una reformulată într-un mod profesionist și empatic.
2. Participanții sunt rugați să analizeze fiecare variantă și să descrie cum s-ar simți beneficiarul dacă i s-ar spune fiecare dintre aceste variante.
3. Discuție în grup:

- Cum ar reacționa beneficiarul la fiecare formulare?
- Care dintre variante creează o experiență mai plăcută și de ce?
- Ce schimbări simple putem face pentru a îmbunătăți comunicarea?

Exemple de fraze pentru analiză:

Situație	Expresie de evitat	Expresie recomandată
Refuzarea unei cereri	„Nu se poate, astea sunt regulile.”	„Da, conform regulamentului, avem nevoie de acest document înainte de a procesa cererea. Vă pot explica cum să îl obțineți.”
Beneficiar confuz sau nepregătit	„Ar fi trebuit să știți asta înainte să veniți.”	„Vă pot explica pașii necesari și lista documentelor de care aveți nevoie.”
Beneficiar nerăbdător și agitat	„Așteptați ca toată lumea, nu aveți prioritate.”	„Da, facem tot posibilul să procesăm cererile cât mai repede. Următorul disponibil va fi la ora X.”
Beneficiar care ridică tonul și este agresiv	„Dacă strigați, nu vă ajut cu nimic.”	„Vă ascult și vreau să găsim o soluție, dar pentru asta trebuie să discutăm calm.”
Explicarea unei reguli	„Așa e legea, nu pot să fac nimic.”	„Regulamentul prevede ca acest document să fie prezentat înainte de aprobare.”

Discuție și reflecție:

Cum credeți că s-ar simți beneficiarul după fiecare răspuns?

Cum ar putea afecta aceste formulări imaginea instituției?

Ce tehnici putem folosi pentru a transforma comunicarea într-o experiență mai bună pentru beneficiar?

Expresii recomandate vs. expresii de evitat

Cuvintele pe care le folosim în interacțiunea cu beneficiarii pot influența semnificativ modul în care aceștia percep serviciile oferite. Un limbaj clar, politicos și empatic poate îmbunătăți considerabil comunicarea, în timp ce expresiile rigide, vagi sau agresive pot genera tensiuni și nemulțumire.

Acest capitol oferă **ghiduri practice** despre cum să formulăm mesajele într-un mod profesionist și eficient, adaptat nevoilor beneficiarilor.

Principii generale pentru o comunicare eficientă

- **Claritate:** Folosiți un limbaj accesibil, evitând termenii tehnici sau birocratici.

- **Empatie:** Arătați înțelegere față de preocupările beneficiarului, chiar și atunci când situația nu permite o soluție favorabilă.
- **Calm și profesionalism:** Evitați răspunsurile defensive sau iritate, chiar dacă beneficiarul este nemulțumit.
- **Obiectivitate:** Oferiți informații precise, fără interpretări personale.
- **Soluționare:** Îndreptați conversația spre ce se poate face, nu doar spre ce nu este posibil.

Expresii recomandate vs. expresii de evitat

Situație	Expresii recomandate	Expresii de evitat
Refuzarea unei cereri	„Da, conform regulamentului, avem nevoie de acest document înainte de a procesa cererea. Vă pot explica cum să îl obțineți.”	„Nu se poate, astea sunt regulile.”
Beneficiarul este confuz sau nepregătit	„Vă pot explica pașii necesari și lista documentelor de care aveți nevoie.”	„Ar fi trebuit să știți asta înainte să veniți.”
Beneficiarul este nerăbdător și insistă să fie servit mai repede	„Da, facem tot posibilul să procesăm cererile cât mai repede. Următorul disponibil va fi la ora X.”	„Așteptați ca toată lumea, nu aveți prioritate.”
Beneficiarul ridică tonul și este agresiv	„Vă ascult și vreau să găsim o soluție, dar pentru asta trebuie să discutăm calm.”	„Dacă țipați, nu vă ajut cu nimic.”
Explicarea unei reguli	„Regulamentul prevede că acest document trebuie prezentat înainte de aprobare.”	„Așa e legea, nu pot să fac nimic.”
Oferirea unei alternative	„Dacă nu aveți acest document acum, puteți să-l aduceți până la data X.”	„Dacă nu aveți actele, nu avem ce discuta.”
Gestionarea unui beneficiar sceptic	”Văd că aveți întrebări. Vă pot arăta unde este prevăzut acest aspect în regulament.”	„Nu trebuie să mă întrebați, așa se face.”
Adresarea unei plângeri	„Îmi pare rău că ați avut această experiență. Dacă doriți, puteți depune o sesizare oficială la departamentul X.”	„Nu e treaba mea, dacă nu vă convine, faceți reclamație.”
Întâmpinarea unui beneficiar	„Bună ziua! Cu ce solicitare ați venit?”	„Da, ce vreți?” Cu ce vă pot ajuta?
Încheierea conversației	„Știți ce aveți de făcut în continuare?.” O zi bună!	„Gata, următorul!”

Cum să evităm formulările agresive sau autoritare?

- **Înlocuiți negarea cu soluții alternative**

× *„Nu vă pot ajuta fără documente.”*

✓ *„Pentru a putea continua, avem nevoie de aceste documente. Vă pot spune exact ce trebuie să aduceți.”*

- **Folosiți un ton profesionist, nu defensiv**

× *„Astea sunt regulile, nu am ce face.”*

✓ *„Regulile prevăd acest lucru. Dacă doriți, vă pot oferi mai multe detalii despre ele.”*

- **Adoptați o atitudine constructivă**

× *„Nu e problema mea.”*
✓ *„Vă pot îndruma către departamentul care vă răspunde la această solicitare.”*

- **Păstrați empatia, chiar și în situații dificile**

× *„Asta nu e problema mea, rezolvați-vă singur situația.”*
✓ *„Văd că aveți emoții. Haideți să vedem împreună ce opțiuni există.”*

Exercițiu practic – Reformularea mesajelor

- Trainerul oferă participanților o listă de **expresii rigide sau ineficiente** și le cere să le reformuleze într-un mod mai profesionist și prietenos.
- Exemplu de fraze pentru reformulare:
  1. *„Dacă nu aveți actele, nu putem discuta.”*
  2. *„Eu nu mă ocup de asta.”*
  3. *„Trebuia să verificați înainte de a veni.”*
  4. *„Nu se poate, astea sunt regulile.”*
  5. *„Nu e problema mea.”*
- După reformulare, fiecare grup își prezintă răspunsurile, iar trainerul oferă feedback.

Algoritmul interacțiunii eficiente

Activitate inițială – „Ordinea corectă”

Construiește o interacțiune eficientă

Scop: Această activitate îi ajută pe participanți să conștientizeze **importanța ordinii și structurii unei interacțiuni eficient e**cu beneficiarii. Prin organizarea corectă a frazelor într-un dialog coerent, participanții își vor dezvolta abilități de comunicare clară și logică, esențiale în relația cu beneficiarii.

Instrucțiuni:

1. Trainerul pregătește un set de fraze care fac parte dintr-o interacțiune tipică dintre un operator și un beneficiar.
2. Fiecare participant sau grup primește frazele în ordine aleatorie.
3. Sarcina participanților este să aranjeze frazele în ordinea corectă, respectând algoritmul interacțiunii eficiente:

- Salutul și stabilirea unei atmosfere pozitive
- Identificarea clară a nevoii beneficiarului
- Explicarea soluției și oferirea informațiilor relevante
- Gestionarea întrebărilor și obiecțiilor
- Încheierea conversației într-un mod profesionist

4. După finalizarea activității, fiecare echipă își prezintă ordinea și justifică alegerile făcute.
5. Trainerul oferă feedback, discutând impactul fiecărei etape și importanța unui algoritm clar al interacțiunii.

Exemplu de fraze pentru organizare:

- *Bună ziua! Care este solicitarea dumneavoastră?*
- *Îmi puteți spune mai multe despre ce documente aveți deja?*

- *Pentru această procedură, trebuie să aduceți următoarele acte…*
- *Dacă aveți nevoie de informații suplimentare, puteți contacta telefonic la...*
- Da, *înțeleg că este o situație urgentă, regulamentul prevede că trebuie să prezentăm toate actele necesare înainte de a aproba cererea.*
- *Dacă am înțeles corect, aveți nevoie de informații despre…*
- *Vă mulțumesc pentru timpul acordat! Sper că am clarificat toate întrebările.*

Întrebări pentru reflecție:

Ce s-ar întâmpla dacă etapele ar fi inversate sau omise?

Cum ar influența lipsa unei etape satisfacția beneficiarului?

Ce avantaje oferă respectarea unui algoritm clar al interacțiunii?

Algoritmul interacțiunii eficiente

De la salut și identificarea nevoilor, până la încheierea conversației

O interacțiune eficientă cu beneficiarii nu este doar o simplă conversație, ci un proces bine structurat care asigură claritate, profesionalism și satisfacția ambelor părți. Un algoritm bine definit ajută operatorii să mențină un **flux logic al conversației**, să răspundă adecvat nevoilor beneficiarilor și să prevină eventuale conflicte.

Acest capitol descrie **pașii esențiali ai unei interacțiuni eficiente**, oferind tehnici și exemple concrete pentru fiecare etapă.

Etapele interacțiunii eficiente

1. Salutul și stabilirea unei atmosfere pozitive

2. Identificarea clară a nevoii beneficiarului

3. Explicarea soluției și oferirea informațiilor relevante

4. Gestionarea întrebărilor și obiecțiilor

5. Încheierea conversației într-un mod profesionist

Etapa 1: Salutul și stabilirea unei atmosfere pozitive

Prima impresie contează enorm în relația cu beneficiarii. Un salut profesional, combinat cu o atitudine prietenoasă și deschisă, poate influența pozitiv întreaga interacțiune.

Expresii recomandate:

✓ „Bună ziua! Cu ce solicitare vă adresați?”
✓ „Bun venit! Spuneți-mi serviciul de care aveți nevoie.”
✓ „Bună ziua! Vă ascult.”

Expresii de evitat:

× „Da? Ce doriți?”
× ”Cu ce vă pot ajuta?”
× „Următorul!”
× „Grăbiți-vă, avem multe solicitări.”

Ce trebuie să rețină operatorul?

- Contact vizual moderat și un ton calm.

- O postură deschisă și o expresie facială neutră sau prietenoasă.
- Evitarea unui salut mecanic sau grăbit.

Etapa 2: Identificarea clară a nevoii beneficiarului

În această etapă, operatorul trebuie să înțeleagă **exact ce solicită beneficiarul** și să obțină informațiile necesare pentru a oferi un răspuns adecvat.

Tehnici utile:

- **Ascultarea activă** – Nu întrerupeți beneficiarul și repetați informațiile pentru clarificare.
- **Întrebări deschise** – „Care este serviciul solicitat?”, „Puteți să-mi oferiți mai multe detalii despre situația dumneavoastră?”
- **Clarificare și parafrazare** – „Dacă am înțeles corect, doriți să știți cum puteți obține acest document?”

Expresii recomandate:

✓ „Îmi puteți spune mai multe despre situația dumneavoastră?”
✓ „Pentru a vă oferi informația corectă, am nevoie de câteva detalii.”
✓ „Dacă am înțeles bine, aveți nevoie de… este corect?”

Expresii de evitat:

× „Nu înțeleg ce vreți.”
× „Nu este treaba mea, trebuie să mergeți în altă parte.”
× „Nu am timp pentru toate detaliile.”

Etapa 3: Explicarea soluției și oferirea informațiilor relevante

După ce nevoia beneficiarului a fost clar identificată, operatorul trebuie să ofere o soluție clară și ușor de înțeles.

Ce trebuie să rețină operatorul?

✓ Să ofere explicații **scurte, structurate și adaptate beneficiarului**.
✓ Să evite jargonul administrativ și să explice pașii într-un mod clar.
✓ Să verifice dacă beneficiarul a înțeles răspunsul.

Structura recomandată a explicației:

1. **Explicația generală:** „Pentru a obține acest document, trebuie să…”
2. **Pași detaliați:** „Primul pas este să… Apoi, trebuie să…”
3. **Confirmarea înțelegerii:** „Ați memorizat pașii? Ați notat pașii? Mai aveți întrebări?”

Expresii recomandate:

✓ „Vă explic pas cu pas ce trebuie să faceți.”
✓ „Iată lista documentelor necesare și unde le puteți obține.”
✓ „Dacă doriți, vă pot nota informațiile sau puteți nota informațiile pentru a le avea la îndemână.”

Expresii de evitat:

× „Citiți regulamentul, scrie acolo.”
× „Așa sunt regulile, trebuie să le urmați.”
× „Vă descurcați singur, noi nu ne ocupăm de asta.”

Etapa 4: Gestionarea întrebărilor și obiecțiilor

Unii beneficiari pot avea **îndoieli, nelămuriri sau chiar obiecții** legate de informațiile primite. Operatorul trebuie să rămână calm și să răspundă profesionist.

Tehnici utile:

- **Empatia** – „Înțeleg că poate părea complicat, dar vă asigur că….”
- **Oferirea unor soluții alternative** – „Dacă nu puteți obține documentul acum, există și opțiunea X.”
- **Clarificarea obiecțiilor** – „Este ceva ce nu este clar? Pot explica din nou.”

Expresii recomandate:

✓ „Înțeleg preocuparea dumneavoastră, haideți să vedem ce soluții avem.”
✓ „Pentru clatitate mai pot explica odată.”
✓ „Regulamentul prevede această procedură pentru a asigura echitate pentru toți.”

Expresii de evitat:

× „Nu mă interesează dacă sunteți nemulțumit.”
× „Asta e regula, dacă nu vă convine, faceți reclamație.”
× „Nu pot face nimic pentru dumneavoastră.”

Etapa 5: Încheierea conversației într-un mod profesionist

Finalul interacțiunii este la fel de important ca și începutul. O încheiere clară și politicoasă lasă o impresie pozitivă beneficiarului și reduce riscul revenirii cu aceleași întrebări.

Ce trebuie să rețină operatorul?

✓ Să **rezume punctele cheie** ale interacțiunii.
✓ Să ofere **informații suplimentare** dacă este necesar.
✓ Să încheie conversația **într-un mod profesionist și prietenos**.
✓ Să solicite ca beneficiarul să repete pașii care urmează să-i facă (pentru a verifica înțelegerea)

Expresii recomandate:

✓ „Dacă mai aveți nevoie de informații, nu ezitați să reveniți.”
✓ „Dacă aveți nelămuriri pe parcurs, ne puteți contacta la….”
✓ „Sper că ați notat sau țineți minte următorii pași. Vă doresc o zi frumoasă!”

Expresii de evitat:

× „Gata, următorul!”
× „Am terminat, puteți pleca.”
× „Dacă nu mai aveți întrebări, nu mai stați aici.”
✓ **Un algoritm clar al interacțiunii ajută operatorii să mențină profesionalismul și eficiența.**
✓ **Salutul, clarificarea nevoii, explicarea soluției și încheierea corectă sunt esențiale pentru o experiență pozitivă a beneficiarului.**
✓ **Prin aplicarea acestui model, operatorii pot îmbunătăți satisfacția beneficiarilor și pot evita conflictele.**

Gestionarea obiecțiilor și plângerilor

Activitate inițială – „Obiecțiile pe care le auzim cel mai des”

Scop: Această activitate ajută participanții să identifice și să conștientizeze **cele mai frecvente obiecții și plângeri ale beneficiarilor**, pregătindu-i pentru aplicarea tehnicii amortizării emoțiilor.

Instrucțiuni:

1. **Individul** – Fiecare participant primește un **cartonaș sau o foaie de hârtie** și este rugat să scrie **cele mai frecvente obiecții sau plângeri** pe care le aude de la beneficiari în activitatea sa zilnică. (Timp: 3-5 minute)
2. **Grupurile mici** – Participanții sunt împărțiți în **grupuri de 3-4 persoane** și își compară obiecțiile notate, încercând să identifice **modele comune** și să le clasifice în categorii, precum:

Timp de așteptare (ex.: „Aștept de o oră și încă nu mi-a venit rândul!”)

Reguli și documente (ex.: „De ce îmi cereți atât de multe acte?”)

Atitudine și percepție (ex.: „Sunteți nepoliticoși cu oamenii ca mine!”)

Decizii și restricții (ex.: „Nu este corect să mi se refuze cererea!”)

Program de lucru (ex.: „Programul vostru nu este convenabil!”)

3. **Lista comună** – Fiecare grup își prezintă concluziile, iar trainerul notează **cele mai frecvente obiecții** pe un flipchart sau pe un ecran proiectat.
4. **Reflecție și analiză**

Ce tipuri de obiecții sunt cele mai frecvente?

Care sunt cele mai dificile de gestionat?

Ce impact emoțional au asupra operatorilor?

Gestionarea obiecțiilor și plângerilor

Tehnici de răspuns și soluționare – Tehnica „amortizării” emoțiilor

Gestionarea obiecțiilor și plângerilor este o parte esențială a activității operatorilor care interacționează cu beneficiarii. O obiecție poate apărea din cauza **neînțelegerilor, a nemulțumirii față de regulamente sau a emoțiilor intense** pe care beneficiarii le trăiesc în timpul procesului birocratic.

Pentru a menține **o interacțiune constructivă și profesionistă**, operatorii trebuie să folosească **tehnici specifice de răspuns**, iar una dintre cele mai eficiente este **tehnica amortizării emoțiilor**. Aceasta ajută la calmarea beneficiarului și la ghidarea conversației spre soluții, evitând escaladarea conflictului.

Principii generale în gestionarea obiecțiilor și plângerilor

Obiecția nu este un atac personal – Beneficiarul contestă procedura sau exprimă o nemulțumire, nu este un atac direct la adresa operatorului.

Nu intrați într-o confruntare – Un ton neutru și o atitudine calmă previn escaladarea tensiunii.

Rămâneți orientat spre soluție – Chiar și atunci când nu există o soluție favorabilă beneficiarului, explicați clar **ce opțiuni există**.

Empatia ajută la dezamorsarea emoțiilor – Recunoașterea emoției beneficiarului nu înseamnă acceptarea unui comportament agresiv, ci oferă un sentiment de ascultare.

Algoritmul aplicării tehnicii „amortizării”

Această tehnică are doi pași esențiali:

1. **Exprimați acordul cu un adevăr real din ce a spus beneficiarul, dar dintr-o perspectivă rațională.**
2. **Adresați o întrebare care îl redirecționează spre soluționarea problemei.**

Ce se obține prin această tehnică?

✓ **Reduce tensiunea emoțională** – Beneficiarul simte că este ascultat și înțeles.
✓ **Previne escaladarea conflictului** – Evită răspunsurile defensive sau confruntarea directă.
✓ **Redirecționează atenția spre rezolvarea problemei**.

Exemple de aplicare a tehnicii amortizării

Exemplu 1 – Beneficiar nemulțumit de timpul de așteptare

- **Beneficiar:** *„Atât de neorganizat lucrați! Noi cu copiii așteptăm deja două ore!”*
- **Operator (amortizare):** *„Da, nu este ușor să așteptați două ore.”*
- **Operator (redirecționare):** *„Aveți deja toate actele pregătite? Vă eliberez cât de repede posibil.”*

Exemplu 2 – Beneficiar frustrat de dificultatea obținerii unui permis de ședere

- **Beneficiar:** *„Am familie aici. De ce este atât de complicat să obțin permisul de ședere?”*
- **Operator (amortizare):** *„Da, este firesc să doriți să fiți împreună cu familia.”*
- **Operator (redirecționare):** *„Ce acte ați pregătit până acum pentru obținerea permisului?”*

Exemplu 3 – Beneficiar supărat pe programul de lucru

- **Beneficiar:** *„Programul vostru este imposibil! Oamenii care lucrează când să vină?”*
- **Operator (amortizare):** *„Da, programul de lucru nu este convenabil pentru toată lumea.”*
- **Operator (redirecționare):** *„În care zi ați prefera să faceți programarea?”*

Cuvinte de evitat în gestionarea obiecțiilor

× **Ajutor** – Creează așteptări nerealiste și poate sugera că operatorul trebuie să rezolve personal problema.
× **Scuze** – Poate fi interpretat ca asumare a unei greșeli, ceea ce poate crește frustrarea beneficiarului.
× **Justificări excesive** – Pot părea defensive și pot irita beneficiarul.
× **„Dar” sau „Însă”** – Pot anula mesajul empatic transmis anterior.
× **„Nu” la începutul frazei** – Poate crea o barieră și intensifica opoziția beneficiarului.

Exercițiu practic – Aplicarea tehnicii amortizării

Instrucțiuni:

1. **Trainerul prezintă participanților mai multe obiecții frecvente** ale beneficiarilor.

2. Participanții trebuie să aplice tehnica amortizării, formulând un răspuns care include:

1. **Acordul rațional** cu un adevăr real din ce a spus beneficiarul pentru a reduce din intensitatea emoției/emoțiilor
2. **O întrebare care redirecționează spre soluție.** Transferă reacția beneficiarului din zona emoțiilor în zona raționalului.
3. **Se discută variantele propuse** și se analizează impactul fiecărui răspuns.

Exemple de obiecții pentru exercițiu:

„Nu pot să cred că îmi cereți atâtea acte! Ce rost are toată această birocrație?”

„Așa greu vă mișcați, de parcă am tot timpul din lume să aștept!”

„Regulile astea sunt absurde! Cine le-a inventat?”

„Nu înțeleg de ce mi-ați respins cererea! Este nedrept!”

Întrebări pentru reflecție:

Care răspunsuri au fost cele mai eficiente?

Ce diferență face tehnica amortizării față de un răspuns obișnuit?

Cum putem aplica această tehnică în situațiile zilnice?

V. Managementul stresului și al emoțiilor operatorului

Tehnici de relaxare și respirație pentru gestionarea stresului

Gestionarea stresului în interacțiunile cu beneficiarii

Importanța relaxării și controlului respirației în comunicare

Operatorii care interacționează zilnic cu beneficiarii pot experimenta **niveluri ridicate de stres**, mai ales atunci când trebuie să gestioneze **situații tensionate, obiecții, plângeri sau beneficiari dificil de mulțumit**.

Stresul necontrolat poate duce la:

Creșterea iritabilității și a răspunsurilor defensive.

Scăderea capacității de ascultare activă și de concentrare.

Dificultăți în menținerea unui ton calm și profesionist.

Oboseală cronică și scăderea eficienței în muncă.

Stres constant și ardere profesională.

Un bun control al respirației și aplicarea unor tehnici simple de relaxare pot ajuta operatorii să:

✓ Rămână calmi și echilibrați în interacțiuni dificile.
✓ Controleze emoțiile și să prevină reacțiile impulsive.
✓ Își păstreze claritatea mentală pentru luarea deciziilor corecte.
✓ Evite acumularea de tensiuni pe termen lung.

Tehnici simple de respirație pentru reducerea stresului

Una dintre cele mai eficiente metode de a controla emoțiile și de a reduce tensiunea este **tehnica respirației conștiente**. Respirația este un instrument puternic care ajută la **calmarea sistemului nervos** și la reglarea ritmului cardiac.

Respirația 4-7-8 (Tehnica calmării rapide)

Cum se aplică?

1. Inspirați pe nas timp de **4 secunde**.
2. Țineți aerul în plămâni timp de **7 secunde**.
3. Expirați lent și complet pe gură timp de **8 secunde**.
4. Repetați **de 3-4 ori**.

Beneficii:

✓ Reduce rapid anxietatea și stresul.
✓ Îmbunătățește concentrarea și claritatea mentală.
✓ Ajută la menținerea unui ton calm și relaxat în conversații tensionate.

Respirația cu diafragma (Respirația profundă)

Cum se aplică?

1. Puneți o mână pe piept și una pe abdomen.
2. Inspirați profund pe nas, astfel încât **abdomenul să se ridice** (nu pieptul).
3. Expirați lent și complet pe gură.
4. Repetați timp de **1-2 minute**.

Beneficii:

✓ Crește aportul de oxigen, reducând tensiunea musculară.
✓ Îmbunătățește controlul emoțiilor în situații stresante.
✓ Favorizează o vorbire mai clară și mai controlată.

Respirația ritmică (Tehnica „cutiei” – 4x4x4x4)

Cum se aplică?

1. Inspirați adânc pe nas timp de **4 secunde**.
2. Țineți aerul în plămâni timp de **4 secunde**.
3. Expirați pe gură timp de **4 secunde**.
4. Țineți plămânii goi timp de **4 secunde**.
5. Repetați ciclul de **4 ori**.

Beneficii:

✓ Echilibrează sistemul nervos și ajută la menținerea calmului.
✓ Este foarte utilă înainte de a răspunde unei plângeri dificile.

✓ Îmbunătățește autocontrolul emoțional.

Tehnici rapide de relaxare pentru reducerea tensiunii

Relaxarea progresivă a mușchilor

Cum se aplică?

1. Tensionați timp de **5 secunde** fiecare grup de mușchi (umeri, gât, brațe, picioare).
2. Relaxați brusc mușchii și simțiți cum tensiunea dispare.
3. Repetați procesul timp de **2 minute**.

Beneficii:

✓ Elimină rapid tensiunea acumulată.
✓ Ajută la recăpătarea echilibrului în situații tensionate.
✓ Poate fi aplicată în orice moment al zilei.

Tehnica „Stop și relaxează”

Cum se aplică?

1. **STOP** – Luați o pauză mentală de **5-10 secunde** înainte de a reacționa într-o conversație dificilă.
2. **OBSERVAȚI** – Conștientizați tensiunea din corp și emoțiile.
3. **RESPIRAȚI** – Faceți 2-3 respirații adânci pentru a vă calma.
4. **CONTINUAȚI** – Răspundeți calm și controlat.

Beneficii:

✓ Reduce impulsivitatea în situațiile de conflict.
✓ Îmbunătățește gestionarea emoțiilor în timp real.
✓ Ajută la menținerea profesionalismului în interacțiuni tensionate.

Exercițiu practic – „Resetarea rapidă”

Instrucțiuni:

1. Participanții vor fi invitați să simuleze o situație stresantă, cum ar fi gestionarea unui beneficiar iritat.
2. După această simulare, fiecare participant va exersa o tehnică de relaxare și respirație timp de 2 minute.
3. Se va discuta despre efectele resimțite și despre cât de utilă ar putea fi această tehnică în activitatea de zi cu zi.

Întrebări pentru reflecție:

- Cum v-ați simțit înainte și după exercițiu?
- Ce tehnică vi s-a părut cea mai eficientă pentru voi?
- Cum puteți integra aceste tehnici în rutina zilnică?

Exerciții de reflecție personală

De ce este importantă reflecția personală?

Reflecția asupra propriei comunicări este esențială pentru îmbunătățirea continuă a interacțiunilor cu beneficiarii. Prin analiza experiențelor zilnice, operatorii pot **identifica punctele forte**, precum și **zonele care necesită îmbunătățire**. Această autoevaluare

ajută la creșterea profesionalismului, dezvoltarea empatiei și gestionarea mai eficientă a situațiilor dificile.

Acest capitol oferă două instrumente utile pentru reflecția personală:

- **Jurnalul de comunicare** – o metodă de înregistrare și analiză a interacțiunilor zilnice.
- **Stabilirea obiectivelor de îmbunătățire** – un plan de acțiune pentru dezvoltarea continuă.

Jurnal de comunicare (întrebări de autoevaluare)

Ce este jurnalul de comunicare?

Este un instrument prin care operatorii pot **analiza interacțiunile zilnice** și pot identifica **ce a funcționat bine și ce ar putea fi îmbunătățit**. Acesta poate fi utilizat zilnic sau săptămânal pentru a menține un progres constant.

Cum se completează jurnalul?

Operatorii sunt încurajați să răspundă la câteva **întrebări de autoevaluare** după o interacțiune cu un beneficiar, mai ales dacă aceasta a fost dificilă sau neobișnuită.

Întrebări pentru autoevaluare

Înainte de interacțiune:

Ce așteptări am avut de la această conversație?

Cum m-am simțit înainte să interacționez cu beneficiarul?

Ce intenționez să îmbunătățesc în comunicarea mea?

În timpul interacțiunii:

Am ascultat activ beneficiarul? (Am folosit întrebări deschise, am parafrazat?)

Mi-am menținut tonul și limbajul nonverbal profesionist?

Am oferit explicații clare și structurate?

Am gestionat bine emoțiile beneficiarului (nemulțumiri, frustrări)?

După interacțiune:

Ce a fost eficient în această conversație?

Ce aș fi putut face mai bine?

Cum aș putea gestiona diferit o situație similară în viitor?

Ce am învățat din această interacțiune?

Exemplu de înregistrare în jurnal:

Dată	Situație	Ce a mers bine?	Ce pot îmbunătăți?	Plan de acțiune
10.02.2025	Beneficiar nerăbdător, nemulțumit de timpul de așteptare	Am păstrat un ton calm și am folosit tehnica amortizării	Am vorbit prea rapid, iar beneficiarul a cerut să repet explicația	Voi încetini ritmul vorbirii și voi verifica dacă beneficiarul a înțeles mesajul meu

Recomandare:

Completați jurnalul timp de cel puțin două săptămâni pentru a observa modele și tendințe în comunicarea cu beneficiarii.

Revizuiți notițele periodic pentru a urmări progresul și pentru a ajusta abordarea comunicării.

Stabilirea de obiective individuale de îmbunătățire

De ce este important să ne stabilim obiective?

Un jurnal de comunicare este util doar dacă duce la **acțiuni concrete pentru îmbunătățire**. Stabilirea unor **obiective clare și măsurabile** ajută operatorii să progreseze și să-și optimizeze stilul de comunicare.

Cum stabilim obiective realiste?

Un obiectiv eficient trebuie să fie SMART:

- **S** – Specific (*Ce vreau să îmbunătățesc?*)
- **M** – Măsurabil (*Cum voi ști că am progresat?*)
- **A** – Atingibil (*Este realist pentru mine?*)
- **R** – Relevant (*Este important pentru activitatea mea?*)
- **T** – Timp limitat (*În cât timp vreau să ating acest obiectiv?*)
- **Exemple de obiective SMART**

✓ **Exemplu 1:** „Voi practica tehnica amortizării emoțiilor de **cel puțin trei ori pe zi** în următoarea săptămână și voi nota în jurnal cum a funcționat.”

✓ **Exemplu 2:** „Voi folosi întrebări de clarificare în fiecare conversație cu beneficiarii timp de **o lună**, pentru a mă asigura că ofer răspunsuri complete.”

✓ **Exemplu 3:** „Voi exersa gestionarea obiecțiilor utilizând fraze pozitive și orientate spre soluții timp de **două săptămâni**.”

Întrebări pentru stabilirea propriilor obiective:

Ce aspect al comunicării mele vreau să îmbunătățesc?

Ce acțiuni concrete pot lua pentru a mă îmbunătăți?

Cum voi măsura progresul?

Cât timp îmi dau pentru a vedea rezultate?

Exercițiu practic – „Planul meu de dezvoltare”

Instrucțiuni:

1. Fiecare participant va scrie un obiectiv personal SMART legat de comunicare.
2. Participanții își vor împărtăși obiectivele în grupuri mici și vor primi feedback.
3. Trainerul va ghida o discuție despre cum pot fi menținute aceste obiective pe termen lung.

Întrebări pentru reflecție:

Ce obiectiv mi-am ales și de ce?

Ce măsuri concrete voi lua pentru a-l atinge?

Cum voi verifica progresul meu?

VI. Autoevaluare și feedback între colegi

De ce este importantă autoevaluarea și feedbackul colegial?

Într-un mediu profesional bazat pe interacțiuni frecvente cu beneficiarii, **îmbunătățirea continuă a abilităților de comunicare** este esențială. **Autoevaluarea** și **feedbackul colegial (peer review)** oferă operatorilor o perspectivă obiectivă asupra modului în care interacționează cu beneficiarii și asupra **aspectelor care pot fi îmbunătățite**.

Principalele avantaje ale autoevaluării și feedbackului între colegi:

✓ Identificarea punctelor forte și a aspectelor ce necesită îmbunătățire.
✓ Creșterea încrederii în propria comunicare.
✓ Corectarea unor obiceiuri ineficiente într-un mediu de lucru colaborativ.
✓ Învățare continuă prin observarea și analizarea stilurilor diferite de comunicare.

Metode de evaluare și observație reciprocă (peer review)

Ce este observația reciprocă?

Observația reciprocă este o metodă prin care colegii **se evaluează reciproc**, oferindu-și **feedback constructiv** despre modul în care comunică și gestionează interacțiunile cu beneficiarii. Acest tip de evaluare ajută operatorii să obțină o imagine mai clară asupra performanței lor și să descopere **moduri eficiente de îmbunătățire**.

Metode de observație reciprocă aplicabile operatorilor:

1. Observarea reciprocă în timp real

Cum se face?

- Doi operatori se **monitorizează reciproc** în timp ce interacționează cu beneficiarii.
- După fiecare interacțiune, colegul observator oferă feedback pe baza unor **criterii stabilite**.
- Se evidențiază **aspectele pozitive** și **zonele de îmbunătățire**.

Exemplu de criterii pentru observație:

- Claritatea mesajelor transmise beneficiarului.
- Tonul vocii și limbajul nonverbal.
- Modul de gestionare a obiecțiilor și plângerilor.
- Empatia și răbdarea în conversație.

✓ **De ce este eficient?**
✓ Operatorii primesc **feedback imediat** și aplicabil în practică.
✓ Îmbunătățește **conștientizarea modului de comunicare**.
✓ Creează un mediu de lucru **colaborativ și orientat spre dezvoltare**.

2. Înregistrarea și analiza conversațiilor

Cum se face?

- Operatorul își **înregistrează** o conversație cu un beneficiar (cu respectarea normelor de confidențialitate).
- După interacțiune, își **analizează** propriul stil de comunicare.

- Se poate solicita **feedback de la un coleg**, care va evalua **punctele forte și punctele slabe**.

Întrebări pentru autoanaliză:

- Am fost clar și concis în explicații?
- Am păstrat un ton profesional și calm?
- Am gestionat eficient emoțiile beneficiarului?
- Ce aș putea îmbunătăți în modul meu de comunicare?

✓ **De ce este eficient?**

✓ Oferă **o perspectivă realistă asupra stilului de comunicare**.

✓ Permite **exersarea unor îmbunătățiri specifice**.

✓ Ajută operatorii să devină **mai conștienți de modul în care sunt percepuți de beneficiari**.

3. Sesiuni de feedback structurat (feedback în oglindă)

Cum se face?

- Un operator descrie o situație dificilă pe care a gestionat-o.
- Colegul oferă **feedback constructiv**, folosind metoda **„Ce a mers bine – Ce se poate îmbunătăți – Ce recomand”**.
- Se discută **alternative pentru interacțiuni viitoare**.

Exemplu de feedback structurat:

✓ **Ce a mers bine:** „Ai menținut un ton calm și ai explicat clar regulile.”

✓ **Ce se poate îmbunătăți:** „Ai putea să reformulezi răspunsurile pentru a evita fraze care sună rigide.”

✓ **Ce recomand:** „Poți exersa tehnici de amortizare a emoțiilor pentru a gestiona mai ușor beneficiarii frustrați.”

De ce este eficient?

✓ Ajută la **îmbunătățirea continuă prin analiză și reflecție**.

✓ Creează **o cultură a învățării și sprijinului reciproc**.

✓ Permite **identificarea unor strategii de comunicare mai eficiente**.

Beneficiile discuțiilor de echipă și ale mentoratului

De ce sunt importante discuțiile de echipă?

Învățarea din experiențele colegilor este o metodă eficientă de dezvoltare profesională. **Sesiunile de reflecție în echipă** ajută operatorii să-și îmbunătățească comunicarea prin schimbul de idei, experiențe și soluții practice.

1. Reuniuni periodice de feedback în echipă

Cum se fac?

Echipa se întâlnește săptămânal/lunar pentru a discuta **situații specifice**.

Se împărtășesc **experiențe dificile și soluții eficiente**.

Se identifică **bune practici** care pot fi aplicate de toți colegii.

Întrebări pentru sesiuni de feedback în echipă:

- Ce provocări am întâlnit în comunicarea cu beneficiarii?
- Ce metode am folosit și ce rezultate am obținut?
- Ce pot învăța din experiențele colegilor mei?

De ce este eficient?

✓ Crește coeziunea echipei și colaborarea.
✓ Permite **învățarea din experiențele celorlalți**.
✓ Oferă o perspectivă **mai largă asupra comunicării eficiente**.

2. Mentorat și coaching între colegi

Ce este mentoratul?

Mentoratul presupune ca operatorii **mai experimentați să sprijine colegii mai noi**, oferindu-le ghidare, context pentru reflecții feedback și identificarea soluțiilor.

Cum funcționează?

Operatorii noi pot observa interacțiunile colegilor cu experiență.

Pot solicita feedback și identifica împreună soluții pentru gestionarea anumitor tipuri de beneficiari.

Se stabilesc **obiective de învățare** și sesiuni periodice de reflecții privind progresul.

De ce este eficient?

✓ Accelerează învățarea prin **modelare și observare**.
✓ Oferă suport personalizat pentru **dezvoltarea competențelor**.
✓ Contribuie la crearea unei **culturi organizaționale bazate pe încredere și sprijin reciproc**.

VII. Listă de verificare pentru evaluarea rapidă

De ce este utilă o listă de verificare pentru evaluarea rapidă?

Un **checklist de evaluare rapidă** ajută operatorii să analizeze rapid **calitatea fiecărei interacțiuni** cu beneficiarii. Acest instrument oferă un mod **structurat și obiectiv** de a evalua performanța comunicării și de a identifica **aspectele care necesită îmbunătățire**.

Beneficii ale checklist-ului de autoevaluare:

✓ Oferă un sistem rapid de analiză a interacțiunilor.
✓ Crește conștientizarea asupra stilului personal de comunicare.
✓ Permite îmbunătățirea continuă prin ajustări mici, dar eficiente.
✓ Poate fi folosit atât individual, cât și în feedbackul colegial.

Indicatori pentru evaluarea unei interacțiuni

Pentru fiecare conversație, operatorul poate folosi următorii **indicatori simpli**, notându-și **ce a mers bine** și **ce poate fi îmbunătățit**.

Cum se completează și cum se folosește lista de verificare?

Metoda 1: Autoevaluare zilnică

- La sfârșitul zilei, operatorul poate **revizui una-două interacțiuni** și poate bifa indicatorii respectați sau cei care necesită îmbunătățiri.
- Poate nota **o observație personală** despre ce a mers bine și ce trebuie ajustat.

Metoda 2: Feedback colegial (peer review)

- Un coleg poate folosi checklist-ul pentru **a evalua o interacțiune a unui alt operator**.
- Se poate discuta împreună despre **ce a funcționat și ce ar putea fi îmbunătățit**.

Metoda 3: Revizuirea lunară

- Se poate analiza **tendința rezultatelor** și se pot stabili **obiective de îmbunătățire**.
- Dacă anumiți indicatori sunt frecvent marcați ca „Trebuie îmbunătățit”, se pot planifica exerciții specifice.

Exercițiu practic – Aplicarea listei de verificare

Instrucțiuni:

1. **Fiecare participant va analiza o interacțiune recentă** folosind checklist-ul.
2. **Va identifica un aspect pe care l-a gestionat bine** și unul care poate fi îmbunătățit.
3. **În grupuri mici, participanții vor discuta observațiile lor** și vor face schimb de sugestii pentru îmbunătățire.

Întrebări pentru reflecție:

Care a fost punctul meu forte în această interacțiune?

Ce aș putea face diferit pentru a îmbunătăți comunicarea?

Cum pot integra checklist-ul în rutina mea zilnică?

- ✓ Checklist-ul de autoevaluare este un instrument simplu și eficient pentru îmbunătățirea comunicării.
- ✓ Utilizarea lui constantă ajută la conștientizarea punctelor forte și a celor care necesita ajustare.
- ✓ Completarea checklist-ului poate fi făcută individual sau împreună cu un coleg pentru un feedback mai obiectiv.
- ✓ Îmbunătățirile mici, observate zilnic, duc la rezultate semnificative pe termen lung.

Fișă de autoevaluare a unei interacțiuni

Bifați câte un răspuns pentru fiecare întrebare după o conversație sau un joc de rol.

Data _____ Situația observată _____

Comportament observat	Foarte bine	De îmbunătățit	Neaplicat
1. Ascultare activă			
Am oferit beneficiarului timp să își exprime solicitarea fără întreruperi?	☐	☐	☐
Am utilizat întrebări de clarificare pentru a înțelege mai bine nevoia sa?	☐	☐	☐
Am parafrazat sau reformulat pentru a confirma înțelegerea corectă?	☐	☐	☐
2. Empatie și atitudine pozitivă			
Am folosit un ton calm și prietenos?	☐	☐	☐
Am validat emoțiile beneficiarului fără a alimenta conflictul?	☐	☐	☐
Am evitat un ton mecanic sau distant?	☐	☐	☐
3. Claritate în exprimare			
Am evitat folosirea jargonului administrativ?	☐	☐	☐
Am explicat informațiile într-un mod simplu și structurat?	☐	☐	☐
Am verificat dacă beneficiarul a înțeles răspunsul?	☐	☐	☐
4. Respect și profesionalism			
M-am adresat beneficiarului cu respect și politețe?	☐	☐	☐
Am gestionat calm eventualele nemulțumiri?	☐	☐	☐
Am evitat formulări care ar putea fi percepute ca defensive sau rigide?	☐	☐	☐
5. Gestionarea eficientă a interacțiunii			
Am rămas orientat spre soluție, fără a lungi conversația inutil?	☐	☐	☐
Am oferit informațiile necesare, fără a supraîncărca beneficiarul?	☐	☐	☐
Am încheiat conversația într-un mod profesionist?	☐	☐	☐

Scala din ghid. Foarte bine – am aplicat indicatorul. De îmbunătățit – pot ajusta abordarea. Neaplicat – comportamentul a lipsit din interacțiune.

Ce voi exersa la următoarea conversație?

_____

_____